

Съдържание

1/ ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД	4
1.1/ Разпределение на акционерния капитал	5
1.2/ Органи на управление	7
1.3/ Структура на групата и предмет на дейност	8
ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА СТОПАНСКАТА СРЕДА	15
ОСНОВНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ 2015 Г.	15
2/ ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	17
2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет	17
2.2 Консолидиран финансов отчет на дружеството	23
2.3 Сравнителни данни	23
2.4 Функционална валута и признаване на курсови разлики	23
2.5 Приходи	24
2.6 Разходи	25
2.7 Имоти, машини и оборудване	25
2.8 Нематериални активи	27
2.9 Инвестиционни имоти	28
2.10 Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	28
2.11 Инвестиции на разположение и за продажба	29
2.12 Материални запаси	29
2.13 Търговски и други вземания	30
2.14 Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси	30
2.15 Парични средства и парични еквиваленти	31
2.16 Търговски и други задължения	31
2.17 Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси	31
2.18 Капитализиране на разходи по заеми	32
2.19 Лизинг	32
2.20 Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство	33
2.21 Акционерен капитал и резерви	36
2.22 Финансови инструменти	36

2.23 Данъци върху печалбата.....	38
2.24 Правителствени финансираня	39
2.25 Приходи на акция	40
2.26 Сегментно отчитане	40
2.27 Оценяване по справедлива стойност	41
2.28 Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.	43
2.29 Активи по отсрочени данъци.....	44
2.30 Провизии за съдебни дела.....	44
2.31 Ефекти от преобразуване (Вливане).....	44
2.32 Преизчисления в резултат на вливане	45
3/ ПРИХОДИ.....	45
4/ ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА.....	50
5/ РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	51
6/ РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ.....	53
7/ РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА.....	56
8/ ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА.....	57
9/ ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ И НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	58
10/ РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИЯ	58
11/ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	58
12/ ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ.....	59
13/ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД.....	60
14/ ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	61
15/ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ.....	62
16/ ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ.....	64
17/ ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ И АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА	65
18/ ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА.....	67
19/ ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ	68
20/ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	68
21/ МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ И ДРУГИ ДАННИ	68
22/ ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	69
23/ ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНЯ	73
24/ ДРУГИ ВЗЕМАНЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ.....	75
25/ ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	77

26/ СОБСТВЕН КАПИТАЛ	78
27/ ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ.....	80
28/ АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	81
29/ ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	82
30/ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ И КРАТКОСРОЧНИ ЗАЕМИ.....	82
31/ ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА.....	83
32/ ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	84
33/ ЗАДЪЛЖЕНИЯТА КЪМ ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	84
34/ КРАТКОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	86
35/ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	87
36/ ПЕНСИОННИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	88
37/ ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	89
38/ УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ.....	90
39/ УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК.....	91
40/ СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА.....	96
41/ СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	98

1/ ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД

СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД е холдингово дружество, регистрирано е на 25.04.2008 г. в Агенция по вписванията с ЕИК 200101236.

Седалище и адрес на управление: БЪЛГАРИЯ, област София (столица), община Столична, гр. София, 1784, район р-н Младост, бул. Цариградско шосе, No 135.

Предметът на дейност на дружеството е: ПРИДОБИВАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ, ОЦЕНКА И ПРОДАЖБА НА УЧАСТИЯ В БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ДРУЖЕСТВА; ПРИДОБИВАНЕ, ОЦЕНКА И ПРОДАЖБА НА ПАТЕНТИ; ОТСТЪПВАНЕ НА ЛИЦЕНЗИ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА ПАТЕНТИ НА ДРУЖЕСТВА, В КОИТО ХОЛДИНГОВОТО ДРУЖЕСТВО УЧАСТВА; ФИНАНСИРАНЕ НА ДРУЖЕСТВА, В КОИТО ХОЛДИНГОВОТО ДРУЖЕСТВО УЧАСТВА; ОРГАНИЗИРАНЕ НА СЧЕТОВОДНОТО ОТЧИТАНЕ И СЪСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ ПО РЕДА НА ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВО. ДРУЖЕСТВОТО МОЖЕ ДА ИЗВЪРШВА И СОБСТВЕНА ТЪРГОВСКА ДЕЙНОСТ, КОЯТО НЕ Е ЗАБРАНЕНА ОТ ЗАКОНА.

Акционерният капитал на дружеството е в размер на 59 360 518 лв., разпределен на 59 360 518 броя безналични поименни акции с номинална стойност 1 лв.

Капиталът на дружеството е изменяен, както следва:

Дата	Размер на капитала
30.10.2015 г.	59 360 518 лв.
23.10.2014 г.	49 837 156 лв.
22.10.2010 г.	73 340 818 лв.
15.10.2008 г.	77 252 478 лв.
25.4.2008 г.	50 000 лв.

Капиталът на дружеството е внесен 100%.

Непарични вноски - описание:

1. Софтуер, представляващ 29 (двадесет и девет) софтуерни модула.

Стойност: 61 555 838 лв.

2. 81 960 броя обикновени поименни акции от капитала на "СИРМА ГРУП" АД, дружеството регистрирано в Търговския регистър към Агенция по вписванията с ЕИК 040529004.

Стойност: 11 734 980 лв.

3. Недвижими имоти - Етаж 3 от офис сграда "ИТ - център Офис Експрес" в гр.София, бул.Цариградско шосе" N 135 със застроена площ 796, 50кв.м., съгл.Нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот N 126, том I, рег. N 4551, дело N 116 от 23.04.2003г. и Етаж 5 от офис сграда "ИТ - център Офис Експрес" в гр. София,

бул. "Цариградско шосе" N 135 със застроена площ 281,81 кв.м., съгласно Нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот N 86, том 4, рег. N 10237, дело N 592 от 23.12.2004 г.

Стойност: 39 116 60 лв.

Сирма Груп Холдинг АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

1.1 Разпределение на акционерния капитал

Към 31.12.2015 г. разпределението на акционерния капитал на Сирма Груп Холдинг АД е както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	BGN
Акционерен капитал	59 361	49 837	
Брой акции (номинал 1.00 лев)	59 360 518	49 837 156	
Общ брой на регистрираните акционери	474	24	
в т.ч. юридически лица	42	1	
физически лица	432	23	
Брой акции, притежавани от юридически лица	6 132 088	3	
% на участие на юридически лица	10,33%	0,00%	
Брой акции, притежавани от физическите лица	53 228 430	49 837 153	
% на участие на физически лица	89,67%	100,00%	

Брой акции	Брой акционери	% от всички акционери	Брой притежавани акции	% от всички акции
0-100	32	6,75%	1 685 лв.	0,00%
101 - 1000	176	37,13%	103 604 лв.	0,17%
1001 - 10000	185	39,03%	697 397 лв.	1,17%
10001 - 100000	46	9,70%	1 746 584 лв.	2,94%
100001 - 500000	18	3,80%	4 134 296 лв.	6,96%
500001 - 1000000	4	0,84%	2 627 919 лв.	4,43%
1000001 - 5000000	6	1,27%	13 294 231 лв.	22,40%
Над 5000000	7	1,48%	36 754 802 лв.	61,92%
Общо	474	100%	59 360 518 лв.	100%

Акционери

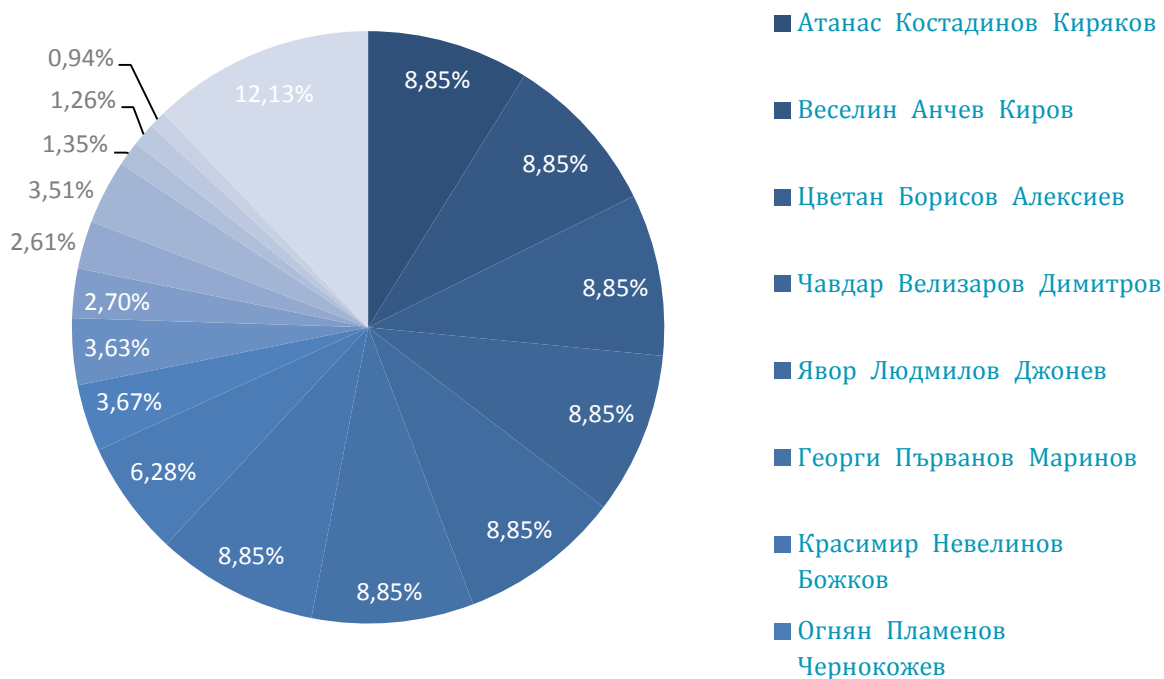
Номинал

Стойност

	Брой акции към 31.12.2015	Брой акции към 31.12.2014			% в капитала
Атанас Костадинов Киряков	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Веселин Анчев Киров	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Цветан Борисов Алексиев	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Чавдар Велизаров Димитров	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Явор Людмилов Джонев	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Георги Първанов Маринов	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Красимир Невелинов Божков	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Огнян Пламенов Чернокожев	3727730	3727730	1 лв.	3 727 730 лв.	6,28%
Владимир Иванов Алексиев	2177483	2177483	1 лв.	2 177 483 лв.	3,67%
Росен Василев Върбанов	2156687	2156687	1 лв.	2 156 687 лв.	3,63%
Васил Станимиров Мирчев	1601794	0	1 лв.	1 601 794 лв.	2,70%
Петър Коняров	1549288	1649288	1 лв.	1 549 288 лв.	2,61%
"Ен Ен Универсален Пенсионен Фонд"	2081249	0	1 лв.	2 081 249 лв.	3,51%
УПФ „Доверие“ АД	802126	0	1 лв.	802 126 лв.	1,35%
УПФ "ДСК Родина" АД	747036	0	1 лв.	747 036 лв.	1,26%
"ЗММ СОЛАР" ЕООД	560000	0	1 лв.	560 000 лв.	0,94%
Други	7202323	3371166	1 лв.	7 202 323 лв.	12,13%
Общо	59360518	49837156		59 360 518 лв.	100%

Акционерно участие към 31.12.2015

Акционерите, притежаващи над 5% от капитала на дружеството са:

Акционери	Брой акции	% от капитала
Атанас Костадинов Киряков	5 250 686	8,85%
Веселин Анчев Киров	5 250 686	8,85%
Цветан Борисов Алексиев	5 250 686	8,85%
Чавдар Велизаров Димитров	5 250 686	8,85%
Явор Людмилов Джонев	5 250 686	8,85%
Георги Първанов Маринов	5 250 686	8,85%
Красимир Невелинов Божков	5 250 686	8,85%
Огнян Пламенов Чернокожев	3 727 730	6,28%

1.2/Органи на управление

Сирма Груп Холдинг АД е с едностепенна система на управление - Съвет на директорите.

Съветът на директорите към 31.12.2015 г. включва следните членове:

Чавдар Велизаров Димитров
 Цветан Борисов Алексиев
 Атанас Костадинов Киряков
 Георги Първанов Маринов
 Цветомир Ангелов Досков
 Саша Константинова Безуханова – независим член
 Петър Борисов Статев – независим член
 Йордан Стоянов Недев – независим член

Начин на определяне на мандатът на Съвета на директорите: 2 години от датата на вписване.

Мандатът на настоящия Съвета на директорите е до 10.12.2016 година.

Към Съвета на директорите са изградени следните Комитети:

Комитет по инвестициите и риска

Комитет по възнагражденията

Комитет по оповестяване на информацията

На първото Общо събрание на акционерите ще бъде избран и одитен комитет.

Участието на членовете на СД в капитала на дружеството е, както следва:

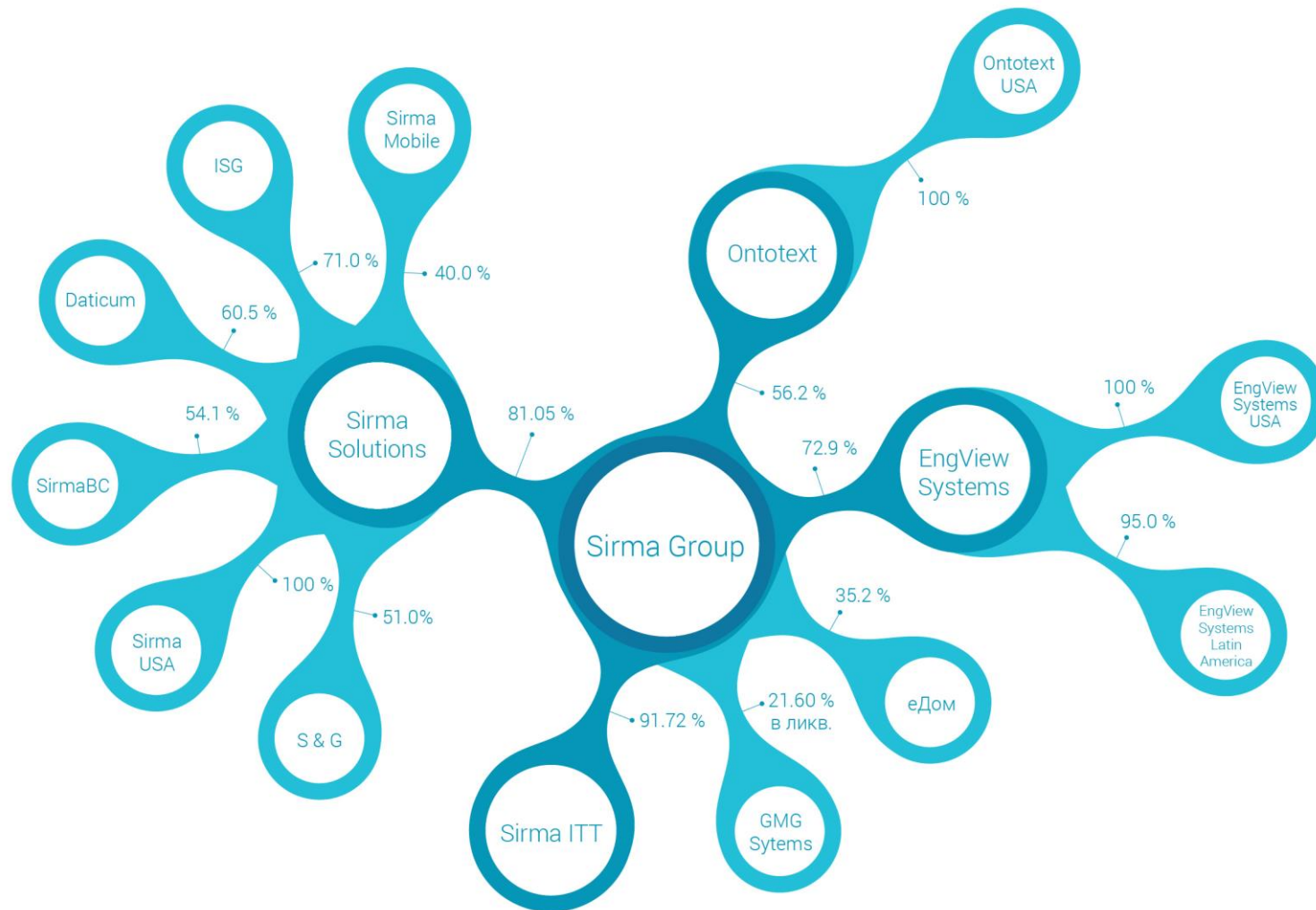
Акционери	Брой акции към 31.12.2015	Брой акции към 31.12.2014	Номинал	Стойност	% в капитала
Атанас Костадинов Киряков	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Георги Първанов Маринов	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Цветан Борисов Алексиев	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Чавдар Велизаров Димитров	5250686	5250686	1 лв.	5 250 686 лв.	8,85%
Йордан Стоянов Недев	3333	0	1 лв.	3 333 лв.	0,01%
Общо	21006077	21002744		21 006 077 лв.	35,39%

Изпълнителен директор на Сирма Груп Холдинг АД е Цветан Борисов Алексиев.

1.3 Структура на групата и предмет на дейност

Структурата на Групата включва СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД като дружество – майка и посочените по-долу дружества:

Дъщерни дружества на „Сирма Груп Холдинг“ АД

Предприятие	Стойност на инвестицията към 31.12.2015 (в хил. лв.)	Процент от капитала към 31.12.2015	Стойност на инвестицията към 31.12.2014 (в хил. лв.)	Процент от капитала към 31.12.2014	Промени 2015 г. (в хил. лв.)
„Сирма Солюшънс“ АД	35028	81,44%	35028	81,44%	0
„Сирма Ай Ти Ти“ АД	6895	91,72%	6895	100,00%	0
"Онтотекст" АД	8672	56,21%	8672	56,21%	0
„ЕнгВю Системс София“ ЕАД	50	72,90%	50	82,92%	0
Общо	50645		50645		0

Асоциирани на „Сирма Груп Холдинг“ АД

Предприятие	Стойност на инвестицията към 31.12.2015 (в хил. лв.)	Процент от капитала към 31.12.2015	Стойност на инвестицията към 31.12.2014 (в хил. лв.)	Процент от капитала към 31.12.2014	Промени 2015 г. (в хил. лв.)
GMG Systems (в ликвидация)	230	81,44%	365	81,44%	-135
Е-Дом Мениджмънт ООД	7	35,00%	7	35,00%	0
Общо	237		372		-135

ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА:

„Сирма Солюшънс“ АД е дъщерно дружество на СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на „Сирма Солюшънс“ АД.

Основният предмет на дейност на това дъщерно дружество е: ПРОЕКТИРАНЕ, РАЗРАБОТВАНЕ, МАРКЕТИНГ, ПРОДАЖБА, ВНЕДРЯВАНЕ, ОБУЧЕНИЕ И СЪПРОВОЖДАНЕ НА СОФТУЕРНИ ПРОДУКТИ И ЦЯЛОСТНИ РЕШЕНИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА СОФТУЕРНИ ПРОЕКТИ, КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ В СФЕРАТА НА ИНФОР-МАЦИОННИТЕ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ, СЧЕТОВОДНИ УСЛУГИ И ВСЯКА ДРУГА, НЕЗАБРАНЕНА ОТ ЗАКОНА ДЕЙНОСТ.

Размер на капитала: 31 085 890 лв.

„ЕнгВю Системс София“ АД е дъщерно дружество на СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на ЕнгВю Системс София“ АД.

Основният предмет на дейност на това дъщерно дружество е: РАЗРАБОТКА, ВНЕДРЯВАНЕ И ПОДДРЪЖКА НА СОФТУЕРНИ И ХАРДУЕРНИ ПРОДУКТИ И СИСТЕМИ.

Размер на капитала: 68 587 лв.

„Сирма Ай Ти Ти“ АД е дъщерно дружество на СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на „Сирма Ай Ти Ти“ АД, считано от 30.06.2014 г. До този период е било, както следва – до 1.06.2014 г. дъщерно дружество на Сирма Солюшънс АД, от 01.06.2014 г. до 30.06. 2014 г. групата губи контрола върху дружеството, тъй като е придобито от американско лице, на 30.06.2014 г. СГХ придобива 100% от дружеството.

Основният предмет на дейност на „Сирма Ай Ти Ти“ АД е: РАЗРАБОТКА, ВНЕДРЯВАНЕ И ПОДДРЪЖКА НА СОФТУЕРНИ ПРОДУКТИ И СИСТЕМИ, ПОКУПКА НА ВЕЩИ И СТОКИ С ЦЕЛ ПРОДАЖБА В ПЪРВОНАЧАЛЕН, ПРеработен или Обработен Вид, ВЪНШНОИКОНОМИЧЕСКА И ВЪНШНО-ТЪРГОВСКА ДЕЙНОСТ, МАРКЕТИНГОВА, МЕНИДЖЪРСКА, ЛИЗИНГОВА ДЕЙНОСТ, ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО И АГЕНТСТВО НА БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ И ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА, ТРАНСПОРТНА ДЕЙНОСТ - ПРЕВОЗИ В СТРАНАТА И ЧУЖБИНА НА ТОВАРИ И ПЪТНИЦИ, ВЪТРЕШЕН И МЕЖДУНАРОДЕН ТУРИЗЪМ, ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО /ПРИ СПАЗВАНЕ НА УСТАНОВЕНИЯ РАЗРЕШИТЕЛЕН РЕЖИМ/, РЕКЛАМНА, ИМПРЕСАРСКА, ИНФОР-МАЦИОННА И ПРОГРАМНА ДЕЙНОСТ, ИЗВЪРШВАНЕ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА РАЗРЕШЕНИТЕ ОТ ЗАКОНА УСЛУГИ НА БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ И ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА, СДЕЛКИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ И НАЕМНИ ОТНОШЕНИЯ, СТРОИТЕЛНО-РЕМОНТНА, ПРОЕКТАНТСКА ДЕЙНОСТ.

Размер на капитала: 1 410 460 лв.

„Онтотекст“ АД е дъщерно дружество на СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на „Онтотекст“ АД. „Онтотекст“ АД придобива статут на дъщерно дружество от 14.03.2014 г. като до този период е било асоциирано дружество.

Основният предмет на дейност на „Онтотекст“ АД е: ИЗВЪРШВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ, РАЗРАБОТВАНЕ НА ТЕХНОЛОГИИ, СВЪРЗАНИ С ПРЕДСТАВЯНЕ (KR) И КОМПЮТЪРНА ЛИНГВИСТИКА (CL/NLP), ДОСТАВЯНЕ НА СОФТУЕР ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗНАНИЯ(KM), СЕМИНАРЕН УЕБ (SEMANTIC WEB) И УЕБ УСЛУГИ (WEB SERVICES) И ВСЯКА ДРУГА ДЕЙНОСТ, ПОЗВОЛЕНА ОТ ЗАКОНА.

Размер на капитала: 15 225 771 лв.**ДРУГИ ДРУЖЕСТВА В ГРУПАТА:**

„Сирма Бизнес Консултинг“ АД е дъщерно дружество на СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД, като контролът върху него е придобит и упражняван чрез „СИРМА СОЛЮШЪНС“ АД.

Основният предмет на дейност на „Сирма Бизнес Консултинг“ АД е: ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ТЪРГОВИЯ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И В ЧУЖБИНА, ДОСТАВКА И ВНЕДРЯВАНЕ НА ИНТЕГРИРАНИ СОФТУЕРНИ РЕШЕНИЯ, СИСТЕМНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, ИЗГРАЖДАНЕ НА ВРЪЗКИ И ИНТЕРФЕЙСИ, ПРОЕКТИРАНЕ, РАЗРАБОТКА И ПОДДРЪЖКА НА ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, ЕЛЕКТРОННИ

РЕГИСТРИ И ТЕХНИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ, ОБМЕН НА ПРОТОКОЛИ, ДАННИ И ТЯХНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ, ПРОЕКТИРАНЕ, РАЗРАБОТКА, ВНЕДРЯВАНЕ И ПОДДРЪЖКА НА СИСТЕМИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ОТЧЕТИ, СПРАВКИ И ИНФОРМАЦИЯ НЕОБХОДИМА ЗА УПРАВЛЕНИЕТО, ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДРЪЖКА НА ЦЕНТРОВЕ ЗА ДАННИ И СЕРВИЗЕН ЦЕНТЪР ЗА ORACLE И FLEX CUBE С ОСИГУРЯВАНЕ НА РЕЗЕРВИРАНЕ И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РЕЗЕРВИРАНост НА РАБОТЕЩИ СИСТЕМИ, АУТСОРСИНГ НА ИТ ДЕЙНОСТИ, ИТ КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ И ОБУЧЕНИЕ, ПРОЕКТИРАНЕ, АНАЛИЗИ, КОНСУЛТАНТСКА ДЕЙНОСТ, РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМИ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ И ЗА ORACLE И FLEX CUBE БАЗИРАНИ ПРОДУКТИ И СИСТЕМИ, БАНКОВИ СИСТЕМИ КОНСУЛТАЦИИ И ОБУЧЕНИЕ, ВСИЧКИ ТЕ БАЗИРАНИ НА ORACLE С I-FLEX, КАКТО И ВСЯКА ДРУГА ДЕЙНОСТ, НЕЗАБРАНЕНА ОТ ЗАКОНА.

Размер на капитала: 2 539 768 лв.

„Датикум“ АД е дъщерно дружество на СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД, като контролът върху него е придобит и упражняван чрез „СИРМА СОЛЮШЪНС“ АД.

Основният предмет на дейност на „Датикум“ АД е: ОПЕРИРАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ДАННИ, ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ ПО КОЛОКАЦИЯ, ХОСТИНГ, ВИРТУАЛИЗАЦИЯ И КОНСОЛИДАЦИЯ НА СЪРВЪРНИ СИСТЕМИ, ОТДАВАНЕ ПОД НАЕМ НА ХАРДУЕР, КОМУНИКАЦИОННИ И МРЕЖОВИ УСЛУГИ, ИЗГРАЖДАНЕ И ОПЕРИРАНЕ НА РЕЗЕРВНИ ЦЕНТРОВЕ ЗА ДАННИ, УСЛУГИ ПО АРХИВИРАНЕ И СЪХРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ ПО ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДРЪЖКА НА ХАРДУЕРНИ И СОФТУЕРНИ СИСТЕМИ, ИЗГРАЖДАНЕ НА ЦЕНТРОВЕ ЗА ДАННИ, СИСТЕМНА ИНТЕГРАЦИЯ, ИЗГРАЖДАНЕ НА ТЕСТОВИ СРЕДИ И ВСЯКА ДРУГА НЕЗАБРАНЕНА ОТ ЗАКОНА ДЕЙНОСТ.

Размер на капитала: 2 302 049 лв.

„Сирма Ай Ес Джи“ ООД е дъщерно дружество на СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД, като контролът върху него е придобит и упражняван чрез „СИРМА СОЛЮШЪНС“ АД.

Основният предмет на дейност на „Сирма Ай Ес Джи“ ООД е: РАЗРАБОТКА НА ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ОБЛАСТТА НА ФИНАНСОВАТА И ЗАСТРАХОВАТЕЛНА СФЕРА, СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО И СВЪРЗАНИТЕ С НЕГО СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И РАБОТА С ДОКУМЕНТИ, КВАЛИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ, ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ТРАНЗАКЦИИ, СИСТЕМНА ИНТЕГРАЦИЯ, ИЗГРАЖДАНЕ НА ТЕСТОВИ И ПРОДУКЦИОННИ СРЕДИ, КОНСУЛТАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ СИСТЕМИ ЗА ЗАСТРАХОВАНЕ, КОМУНИКАЦИОННИ УСЛУГИ, КАКТО И ИЗВЪРШВАНЕ НА ВСЯКА ДРУГА ДЕЙНОСТ, НЕЗАБРАНЕНА ОТ ЗАКОНА, СЛЕД СНАБДЯВАНЕ С НЕОБХОДИМИТЕ РАЗРЕШЕНИЯ, В СЛУЧАИТЕ, В КОИТО СЕ ПРЕДВИЖДАТ ТАКИВА ОТ ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

Размер на капитала: 5 000 лв.

SIRMA USA е дъщерно дружество на СИРМА СОЛЮШЪНС на територията на Съединените Американски щати, като контролът върху тях е придобит и се осъществява от „Сирма Солюшънс“ АД.

Предметът на дейност на SIRMA USA е: МЕНИДЖМЪНТ НА АВТОРСКИ ПРАВА ВЪРХУ СОФТУЕР, МЕНИДЖМЪНТ И МАРКЕТИНГ НА СОФТУЕРНИ УСЛУГИ И РАЗРАБОТКА И ВНЕДРЯВАНЕ НА СОФТУЕРНИ ПРОДУКТИ, ИЗВЪРШВАНЕ НА СОФТУЕРНИ УСЛУГИ И ДР.

След вливането на Панатон Софтуер Inc към нея тя се превръща и в СПЕЦИАЛИЗИРАНА В РАЗРАБОТВАНЕ НА СОФТУЕР, СИСТЕМНА ИНТЕГРАЦИЯ И ПРОДУКТОВ ДИЗАЙН. ОСНОВНИТЕ ВЕРТИКАЛИ, ВЪРХУ КОИТО КОМПАНИЯТА СЕ ФОКУСИРА СА: СИСТЕМИ ЗА НУЖДИТЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО, БИЗНЕС СИСТЕМИ ЗА НУЖДИТЕ НА АВТОМОБИЛНИТЕ ДИЛЪРИ, ВГРАДЕН СОФТУЕР (EMBEDDED SOFTWARE), МОБИЛНИ ТЕХНОЛОГИИ, СИСТЕМИ ЗА ЛОЯЛНОСТ фирма, използвайки екипи на Сирма Солюшънс, е изпълнила много десетки успешни проекти за множество клиенти в САЩ.

Капитал: 15 730 408 лв.

ONTOTEXT USA е дъщерно дружество на ОНТОТЕКСТ АД на територията на САЩ. ОНТОТЕКСТ USA подпомага и допълва маркетинг и бизнес развитието на ОНТОТЕКСТ АД, с цел разширяване на дейността на компанията в Северна Америка.

Капитала: 30 040 лв.

S&G TECHNOLOGY SERVICES INC. е дъщерно дружество на Групата на територията на УК, като контролът върху него е придобит и се осъществява от „Сирма Солюшънс“ АД.

S&G Technology Services е една от най-новите компании в портфолиото на Сирма Груп Холдинг, със седалище и основна дейност във Великобритания. Компанията предоставя консултиране и технологични решения за оптимизиране на софтуерните системи, използвани от банковите институции. Компанията разполага със значителна експертиза в банковия сектор.

S&G TECHNOLOGY SERVICES РАЗРАБОТВА СПЕЦИФИЧНИ РЕШЕНИЯ, СВЪРЗАНИ СЪС СПЕЦИФИЧНИТЕ ЗА БАНКОВИЯ СЕКТОР РЕГУЛАТОРНИ РАМКИ, МОБИЛНИ ПЛАЩАНИЯ, СОФТУЕРНА СИГУРНОСТ И ДР.

Освен със значителна експертиза в банковия сектор, S&G Technology Services се отличава и със своята гъвкавост, иновативност, и изработване на специфични решения с дълготрайно влияние върху бизнеса.

Размер на капитала: 10 GBP.

Поради несъщественост все още не участва в консолидацията.

EngView USA – търговско дружество на ЕнгВю Системс София АД.

АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА

GMG Systems Inc. (в процес на ликвидация) е джоинт венчър на Сирма Груп Холдинг, основана пред 2003г. Компанията е специализирана в проектиране, производство и монтаж на пълна гама от паркинг оборудване. Продуктовата гама включва разплащателни паркинг системи, автомат за издаване на билети, автомобилни бариери, системи за видеонаблюдение и запис, паркометри за заплащане на улично паркиране и др.

Някои от функционалностите на продуктите са: обработване на видео изображения, аудио възпроизвеждане в реално време, уеб базиран потребителски интерфейс и дистанционно управление, интеграция на различни видове съоръжения за паркиране, картови системи за достъп, и др.

„Сирма Мобайл“ АД е асоциирано дружество на „Сирма Груп Холдинг“ АД като контролът върху инвестицията в това дружество се осъществява от „Сирма Солюшънс“ АД.

Предметът на дейност на „Сирма Мобайл“ АД е: ПРОЕКТИРАНЕ, РАЗРАБОТВАНЕ, ПРОДАЖБА И ВНЕДРЯВАНЕ НА МОБИЛНИ ТЕХНОЛОГИИ И СОФТУЕР, УПРАВЛЕНИЕ НА МОБИЛНИ ТЕХНОЛОГИИ, КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ В СФЕРАТА НА КОМУНИКАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ, КАКТО И ВСЯКА ДРУГА ДЕЙНОСТ, КОЯТО НЕ Е ЗАБРАНЕНА ОТ ЗАКОНА, В СЛУЧАЙ ЧЕ ЗА НЯКОЯ ОТ ДЕЙНОСТИТЕ СЕ ИЗИСКВА РАЗРЕШЕНИЕ ИЛИ ЛИЦЕНЗ СЛЕД ПОЛУЧАВАНЕ НА СЪЩИТЕ.

В допълнение по договор за учредяване са създадени следните:

- **Дружество по ЗЗД „Сирма-Интерконсулт“** е създадено с Договор за учредяване на консорциум от 23.12.2011 г. между „Сирма Солюшънс“ АД и „Интерконсулт България“ ООД, ЕИК 121026857, при равно дялово участие, за участие в обявената от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, поръчка с предмет "Развитие на административното обслужване по електронен път";
- **Дружество по ЗЗД "Сирма"**, ЕИК 175549302, създадено с Договор за учредяване на консорциум от 15.09.2008 г. между „Сирма Солюшънс“ АД и „Сирма Ай Ти Ти“ АД, при равно дялово участие и за участие в открита процедура по възлагане на обществена поръчка с предмет: "Изграждане на национална система за цялостно управление на акцизите от митническата администрация".
- **Дружество по ЗЗД "Сирма ПИ"**, ЕИК 176845090, създадено с договор за учредяване на Консорциум от 24.03.2015 г. и с дейност: Извършване на пълен реинженеринг на административната дейност на Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти (НСЦРЛП) с цел, преход към извършване на административната дейност по обработка на информацията изцяло в електронна форма. Доставка на АИС, създаване и внедряване на средства за достъп до регистрите на НСЦРЛП, вкл. ПЛС“, възлагана в изпълнение на проект "Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти - ефективна и модерна администрация в услуга на гражданите и бизнеса".

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА СТОПАНСКАТА СРЕДА

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2013 - 2015г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2015	2014	2013
БВП в млн. лева	86,373	83,612	81,971
Реален растеж на БВП	3,30%	2%	0,52%
Инфлация в края на годината	-0,10%	-1,40%	0,90%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1,76441	1,47419	1,47355
Валутен курс на щатския долар в края на периода	1,79007	1,60841	1,41902
GBP/BGN средно за годината	2,696717	2,42721	2,33839
GBP/BGN в края на годината	2,65021	2,5001	2,33839
Основен лихвен процент в края на периода	0,01%	0,02%	0,02%
Безработица (в края на периода)	8,30%	10,60%	12,90%

ОСНОВНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ 2015 Г.

Следните събития от съществено значение в групата са станали до края на четвъртото тримесечие на 2015 г.:

Вливане на Панатон Софтуер Инк. към Сирма САЩ.

Считано от 16.01.2015 г., „Pananton Software“ Inc, със седалище и адрес на управление: САЩ, щата Айдахо 83707, ул. Норт 9та номер 202, в което „Сирма Солюшънс“ АД е притежавало 100.00% от капитала с предмет на дейност: мениджмънт на авторски права върху софтуер, мениджмънт и маркетинг на софтуерни услуги и разработка и внедряване на софтуерни продукти, извършване на софтуерни услуги и др., се влива в „Сирма USA“, (;рег. номер): 4757972, със седалище и адрес на управление: САЩ, щата Делауеър, 16192 Коустъл Хайуей, гр. Люис. В резултат на вливането „Pananton Software“ Inc се прекратява.

„Сирма Ай Ти Ти“ АД

На 10.03.2015 г са сключени договори за покупко-продажба и са джиросани 4634 броя акции клас А на служители на Дружеството. Продажната цена на акциите е в размер на номиналната стойност – 10 (десет) лева за една акция. На 15.04.2015 г. е проведено извънредно общо събрание на акционерите, на което е взето решение за приемане на нов Устав на дружеството, който да отразява промяната от Еднолично АД в Акционерно дружество, което е вписано в Търговския регистър.

На 19.05.2015 г. е проведено общо събрание на акционерите на „Сирма Ай Ти Ти“ АД, на което се взема решение капиталът на дружеството да се увеличи с парична вноска чрез издаване на нови 2024 броя обикновени поименни акции, с право на глас, с номинална

стойност 10 (десет) лев и емисионна стойност от 49,60 лева. Капиталът се увеличава, на основание чл.195 от ТЗ, под условието, че новоемитираните акции бъдат записани от определени акционери-физически лица.

На 16.12.2015 г. са продадени 4634 бр. акции от собствените акции на дружеството, с което се променя участието в капитала на тази дъщерна компания от 94,95% на 91,72 %.

„GMG Systems“ Inc

На 04.03.2015 г. е сключен договор между „Сирма Груп Холдинг“ АД и „GMG Systems“ Inc., за обратното изкупуване на 961 540 броя акции, които „Сирма Груп Холдинг“ АД притежава от капитала на „GMG Systems“ Inc. Съгласно договора, „Сирма Груп Холдинг“ АД прехвърля за срок от две години, считано от 05.03.2015 г. 961 540 броя акции, разделени на месечни траншове от 38462 броя акции. Цената, на която е изкупуват акциите е в размер на 350 000 щатски долара и е платима на равни месечни вноски.

През май 2015 г. е обявена ликвидация на дружеството.

„ЕнгВю САЩ“

На 30.03.2015 г. е регистрирано ново дъщерно дружество със 100% участие в капитала на ЕнгВю Системс София АД.

Успешно приключило първично публично предлагане на акциите и увеличение на капитала „Сирма Груп Холдинг“ АД

Първичното публичното предлагане на акции от увеличението на капитала на „Сирма Груп Холдинг“ АД приключи успешно при следните резултати:

- Дата на приключване на публичното предлагане – 21.10.2015 г.
- Брой записани и платени акции от увеличението на капитала – 9 523 362.
- Сума получена от записаните и платени акции по набирателна сметка открита в „УниКредит Булбанк“ АД – 11 428 034,40 лева.

След успешното първично публично предлагане е подадено заявление за увеличение на капитала на „Сирма Груп Холдинг“ АД до Търговски Регистър с входящ номер 20151026163357, вписано на 30.10.2015 г. Капиталът на дружеството е увеличен от 49 837 216 лв. на 59 360 518 лв.

Придобиване на 20% от капитала на „Сирма Ай Ес Джи“ ООД – дъщерно дружество на „Сирма Солюшънс“ АД

На 27 ноември 2015 г. е вписано придобиването на още 20% от капитала на „Сирма Ай Ес Джи“ ООД по предварителен договор за придобиване на дялове. С това придобиване участието на „Сирма Солюшънс“ АД се увеличи от 51% на 71% участие в капитала.

2/ ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Междинният неконсолидиран финансовият отчет на дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2015 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2015 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Към датата на изготвяне на този финансов отчет са издадени няколко нови Международни счетоводни стандарти, промени в Международни счетоводни стандарти и тълкувания към тях, които не са били приети за по-ранно приложение от ръководството на дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството за следващи периоди:

- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (отложена е датата на влизане в сила за 01.01.2015 г. и не е приет от ЕК). Промяната е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;
- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет

от ЕК). Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Предприятия, прилагащи МСС 39, ще могат да приемат като политика тази опция, а също така, те ще могат да продължат да прилагат изискванията за счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция според изискванията на МСС 39, дори и след като МСФО 9 влезе в сила. Фаза 3 Методология на определяне на обезценката - промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба”, съгласно който всички очаквани загуби се признават през целия живот на един амортизируем финансов инструмент, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. С промените на МСФО 9 от м.юли 2014 г. стандартът е окончателен и се определя датата му на влизане да бъде 1 януари 2018 г.;

- МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г.). Този стандарт заменя в значителната му част МСС 27 (Консолидирани и индивидуални финансови отчети) и ПКР Разяснение 12 (Консолидация – предприятия със специално предназначение). Основната му цел е да се установят принципите и начина на изготвяне и представяне на финансови отчети когато едно предприятие контролира едно или повече други

предприятия. Той дава ново определение на понятието „контрол“, съдържащо три компонента, и определя контролът като единствена база за консолидация. Стандартът установява и основните задължителни правила по изготвянето на консолидирани финансови отчети.

- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК). Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;

- МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. - не е приет от ЕК). Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информация относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договор чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди;

- МСС 1(променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК). Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите;

- Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – не са приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) промяна в дефиницията на „период на (безусловно)придобиване на права” и „пазарно условие” и са добавени „условие на изпълнението” и „условие на услугата” (МСФО 2); б) уточнение в третирането на условните възнаграждения при бизнес комбинации, които отговарят на определението за финансов инструмент (като финансови задължения или инструменти на собствения капитал)и тяхната оценка в края на всеки отчетен период – по справедлива стойност, вкл. представянето на ефектите от нея в отчета за всеобхватния доход (МСФО 3, МСФО9, МСС39 и МСС37); в) изискване за оповестяване на критериите при определянето на агрегираните оперативни сегменти за целите на сегментното отчитане (МСФО 8); г) допълнително разяснение относно техниката на корекция на отчетна стойност и натрупаната амортизация в случаите, когато дадени активи са преоценени, като се поставя изискване тя да е последователна като подход спрямо преоценката на балансовата стойност на съответния актив (МСС 16, МСС 38); д)уточнение относно дружество предлагащо ключов управленски персонал като услуга на друго дружество, че то също е негово свързано лице (МСС 24);
- Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м.септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: 1) допълнителни пояснения, че едно дружество може да рекласифицира активи” държани за продажба” към активи „държани за разпределение към собствениците” (и обратно) и това не променя първоначалния план на освобождаване, както и датата на класификацията по реда на МСФО 5; 2) допълнителни насоки за разяснение дали един договор за обслужване относно един напълно отписан трансфериран финансов актив представлява по същество продължаващ ангажимент при трансфера за целите на определяне обхвата на необходимите оповестявания; както и разяснение относно приложимостта на изискванията за оповестяване на нетирането на финансови активи и пасиви в съкратени междинни финансови отчети (МСФО 7); 3) уточнение относно изискването в стандарта, че висококачествените корпоративни облигации, които се използват при определянето на дисконтовия фактор за доходите след напускане следва да бъдат деноминирани в същата валута, в която се изплащат и доходите на съответните наети лица, т.е. дълбочината на пазара трябва да се изследва на ниво валута (МСС 19); и 4) пояснение на израза-изискване „на друго място в междинния финансов отчет”, т.е. това означава както представянето на информацията в кое и да е място в междинния финансов отчет, но и представянето на друго място в цялостната междинна отчетност (доклади), вкл. междинни доклади на ръководството, стига да е налице кръстосана референция между междинния финансов отчет и мястото, където е включено оповестяването (МСС 34).

Допълнително, за посочените по-долу нови Международни счетоводни стандарти, промени в Международни счетоводни стандарти и приети тълкувания към тях, които са издадени, но все още не са в сила, ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК). Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите на транзакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при транзакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато транзакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло;

- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК). Тази промяна възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от консолидация – основно за: 1) дали едно инвестиционно дружество следва да отчита едно дъщерно дружество по справедлива стойност когато дъщерното дружество предоставя инвестиционни услуги на трети лица; 2) взаимодействието между промените за инвестиционни дружества и освобождаването от необходимостта за изготвяне на консолидиран финансов отчет според МСФО 10; 3) дали едно неинвестиционно дружество трябва да разгръща отчитането по справедлива стойност на свои съвместни или асоциирани дружества, които са инвестиционни дружества;

- МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК). Това допълнение основно уточнява, че при придобиването от страна на инвеститор на дялове в съвместна дейност, която по съдържание представлява бизнес, следва да се прилагат изискванията и правилата на МСФО 3 за бизнес комбинации;

- МСФО 14 Отсрочени активи и пасиви по регулирани дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. - не е приет от ЕК). Този стандарт е нов и служи като междинен стандарт, приложим само за предприятия, които ще преминават към МСФО като отчетна рамка за първи път, с действие до приключването на проекта за нов всеобхватен стандарт, който ще адресира такъв тип регулирани дейности. Не се прилага от предприятия вече преминали към МСФО. Основните правила, установени със стандарта са, че предприятията: а) могат да признаят и продължат да представят и в отчетите си по МСФО отсрочени активи и пасиви, възникнали в резултат на операции по регулирани дейности, но само ако тези активи и пасиви са били признати в съответствие на прилаганите предишни отчетни стандарти и приета счетоводна политика; б) тези отсрочени активи и пасиви следва да се представят отделно в отчета за финансовото състояние, а измененията в тях – отделно в отчета за всеобхватния

доход; и в) изискват се специфични оповестявания във връзка със същността, рисковете и ефектите от регулираните дейности и признатите от тях отсрочени активи и пасиви;

- МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно допустимите методи за начисляване на амортизация (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК). Това разяснение уточнява, че методът за амортизация на един актив на база съотношение спрямо очакваните приходи, в чието генериране той участва, не се приема за подходящ амортизационен метод за измерването на ползите, които се консумират от използването този актив (освен в много редки случаи, по изключение);

- МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК). Тази промяна въвежда подхода за оценяване и отчитане на плододайни насаждения (растения) на принципа на имотите, машините и оборудването (ДМА) по реда на МСС 16, а не съгласно МСС 41 (по цена на придобиване и с възможност за прилагане на модела на преоценената стойност, след навлизане в плододайна възраст), тъй като тяхното участие в селскостопанското производство е сходно с тяхното(ДМА) в индустриалното производство;

- МСС 19 (ревизиран 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – приет от ЕК). Тази промяна е свързана с разяснение относно третирането на вноски, направени от страна на служители или трети лица в планове с дефинирани доходи, съгласно формалните условия на съответния план. Промяната определя, че тези вноски следва да се третират като намаление на разходите за стаж или ефект в последващите оценки на нетния пасив(актив) по плана в зависимост от това дали вноските са обвързани със стажа или не;

- МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети. (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК). С тази промяна е възстановена опцията в МСС 27 за оценяване и отчитането по метода на собствения капитал на инвестициите в дъщерни, асоциирани и съвместни дружества в самостоятелните финансови отчети;

- Подобрения в МСФО Цикъл 2011-2013 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13, МСС 40 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК от същата дата). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) право на дружество преминаващо по МСФО за първи път да прилага стандарти, които все още не са влезли в сила, ако самите стандарти позволяват по-ранно прилагане (МСФО 1); б) уточнение за неприложение на МСФО 3 за отчитане на формиране на съвместни споразумения във финансовите отчети на самите съвместни споразумения; в) разяснение относно обхвата на договорите, които са в обхвата на изключението за група финансови активи и пасиви с нетиращи позиции спрямо пазарен и кредитен риск (МСФО 13); г) уточнение при третирането на една сделка, която отговаря едновременно на критериите и на МСФО 3 и се отнася за инвестиционни имоти съгласно МСС 40, че следва да има поотделно приложение на двата стандарта

независимо един от друг (МСС 40).

- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ дата на издаване м.май 2014 г. влиза в сила от 01.01.2017 г. – неприето от ЕК

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към края на отчетния период. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към края на отчетния период, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на изчисления, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени .

Действащо предприятие

Междинният неконсолидиран финансов отчет е изготвен на принципа “действащо предприятие”, на база текущо начисляване при спазване възприетите методи на счетоводно отчитане, непроменени през целия отчетен период. Към края на отчетния период няма решение за реструктуриране на дружеството.

2.2 Консолидиран финансов отчет на дружеството

Дружеството е започнало процеса на изготвяне на своя консолидиран финансов отчет за 2015 г. в съответствие с МСФО в сила за 2015 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален годишен финансов отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният финансов отчет да бъде одобрен за издаване не по-късно от 31.03.2016 г. от Съвета на директорите на дружеството, след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2.3 Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за две предходни години. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4 Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третира като "други доходи/(загуби) от дейността" (в печалбата или загубата за годината) и се представят нетно.

2.5 Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи. Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи/(загуби) от дейността".

Приходите от преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред "други

доходи/(загуби) от дейността”. В същата статия от отчета се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба и/или от инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества, в т.ч. дивиденди, нетна печалба от курсови разлики от преоценка на заеми в чуждестранна валута.

2.6 Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степеня, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО. Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други приходи/(загуби) от дейността”.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба и/или от инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества.

2.7 Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др. При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на

база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 5-10 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- сървъри и системи – 2-5 г.
- транспортни средства – 7-12 г.
- стопански инвентар – 5-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се прегледват в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За

определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката е за сметка на този резерв и се представя в отчета за всеобхватния доход (към статиите на другите компоненти на всеобхватния доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер (на резерва), и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от продажба на активи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”(ако има такъв), отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в отчета за промените в собствения капитал.

2.8 Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 2 - 10 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9 Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и цели на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.10 Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни и асоциирани дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.11 Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите под форма на финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията – (финансовия актив).

2.12 Материални запаси

Материалните запаси са оценени във финансовия отчет както следва:

- материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност;
- незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност;

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;
- незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи за материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси. Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет, определен на база обичаен средно поддържан обем. Избраната база за разпределението им на ниво отделни продукти е нормата на човеко часовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).
Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.13 Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.14 Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други предоставени ресурси, последващо са оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да събере вземането си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.15 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с оборотни кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред

“плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.16 Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.17 Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи,

освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.18 Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.19 Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг**Лизингополучател**

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се **добавят** към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.20 Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) .

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд. Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и

здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани специалисти, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството определя квалифицирани специалисти, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират

и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.21 Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен”**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с тяхната стойност е намален собственият капитал на дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на и се представят директно в собствения капитал на дружеството към компонента “Резерви”.

Премийният резерв е формиран от положителната разлика между емисионната цена и номиналната стойност на емитираните акции при вливането на дъщерно дружество

2.22 Финансови инструменти

Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на

“датата на търгуване” - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач. Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества.

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към

други компоненти на всеобхватния доход) по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”. Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.23 Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2015 г. е 10 % (2014 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2015 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, оставаща в сила за 2016 г., която е в размер на 10% (31.12.2014 г.: 10%).

2.24 Правителствени финансираня

Безвъзмездни помощи от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.25 Приходи на акция

Основните приходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.26 Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един основен измерител – брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотносими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на продукция; б) за разходите - за основни суровини и материали, за амортизации и за възнагражденията на производствения персонал; в) за активите - имоти, машини и съоръжения, и материални запаси; г) за пасивите - задължения към персонала и за обществено осигуряване. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява инвестициите в ценни книжа, търговските разчети и предоставените, респ. получените финансови ресурси, както и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво дружество“. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, търговски и други вземания, търговски задължения и получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните му отчети по закон.

2.27 Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се база – *финансовите активи на разположение и за продажба, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се база – *някои нефинансови активи*.*

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира

на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котиран (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Дружеството прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В дружеството се разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, дружеството е групирало съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове,

както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.28 Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Материални запаси

Обезценка

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи през 2015 г. няма отчетена обезценка на материалните запаси (2014 г.: няма).

Актьорски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани специалисти, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

Оперативен лизинг

Дружеството е класифицирало към групата “имоти, машини и съоръжения” сграда, от която част се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от него в собствената му дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка. След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсирание на

просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

2.29 Активи по отсрочени данъци

Признати са всички активи по отсрочени данъци.

2.30 Провизии за съдебни дела

Дружеството няма заведени съдебни спорове и съответно няма провизии за съдебни дела.

2.31 Ефекти от преобразуване (Вливане)

На 16.01.2015 г. по силата на сключен договор за вливане е вписано извършено преобразуване към 01.01.2015 г. на дружество Сирма САЩ Inc. чрез вливане в него на Панатон Софтуер Inc - САЩ. В резултат на операцията по преобразуването цялото имущество на Панатон Софтуер Inc преминава в Сирма САЩ Inc., а Панатон Софтуер Inc. се прекратява без ликвидация.

Ръководството на дружеството е направило внимателен анализ на структурата на двете дружества преди операцията и респективно на структурата и капитала след операцията, както и всички ефекти от нея. В резултат на този анализ е взето решение операцията да бъде третирана и отчетена като „преструктуриране на дейността“, а не като бизнескомбинация по смисъла на МСФО 3. Вливането е отчетено като е приложен метода на „обединяване на участия“, при който статиите във финансовите отчети на двете обединяващи се предприятия се представят така, както ако са били обединени от началото на най-ранния представен във финансовите отчети период. С цел елиминиране са проверени последствията от всички стопански операции между приемащото и вливащото се дружество, включително разчетите между тях, без значение дали са настъпили преди или след датата на преструктурирането, при което не се е наложило елиминация. Всички разлики от операцията по вливането, са отчетени в собствения капитал компонент „неразпределена печалба“.

Целта на операцията по преобразуване на двете дружества е:

- преструктуриране на дружествата в групата Сирма, за да се елиминират дублиращи се дейности;
- фокусиране на усилията към производствената и търговската дейност, съответно до оптимизиране на административните разходи;

- увеличаване на ефективността и постигане на синергиен ефект както за управлението и извършването на производствената и търговска дейност, така и за оптимизиране на разходите.

2.32 Преизчисления в резултат на вливане

Не се налагат преизчисления в резултат на дружеството , тъй като и двете дружества Панатон и Сирма САЩ са 100% собственост на дъщерното дружество на Сирма Груп Холдинг АД – Сирма Солюшънс АД.

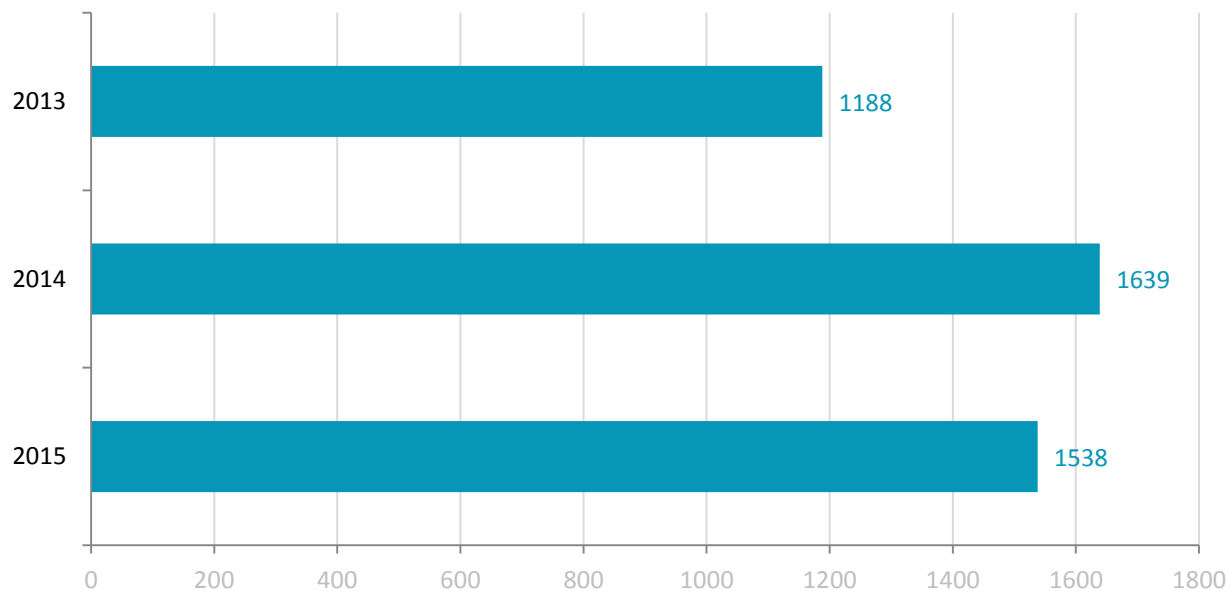
3/ ПРИХОДИ

Основните приходи от продажби на дружеството включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Вътрешен пазар	1538	1639	1188
Общо	1538	1639	1188

Приходи от продажби

Разпределението по географски региони на приходите от продажби е както следва:

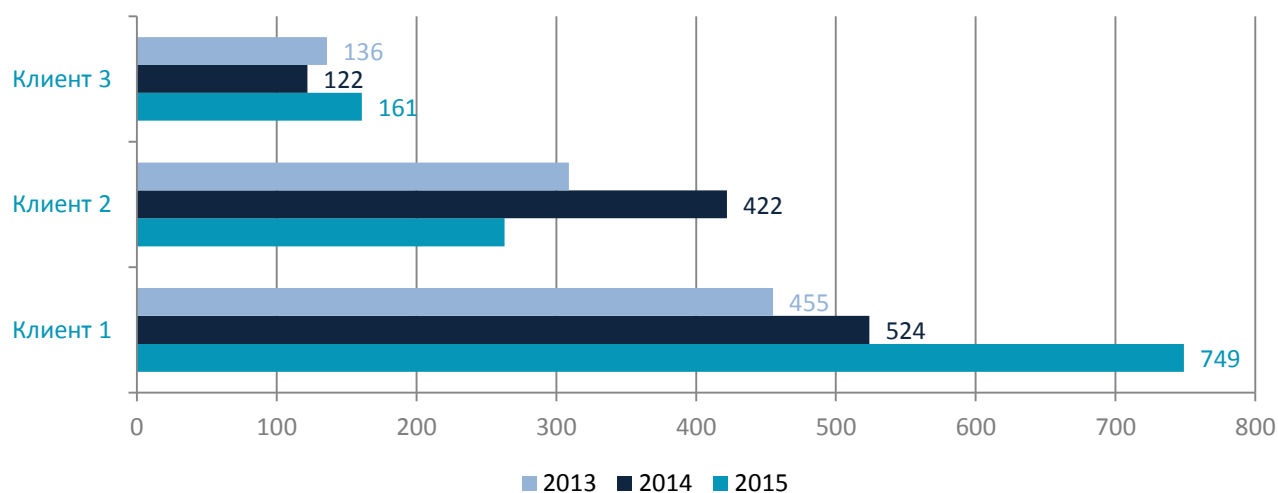
	31.12.2015 BGN '000	Относителен дял	31.12.2014 BGN '000	Относителен дял	31.12.2013 BGN '000	Относителен дял
България	1538	100,00%	1639	100,00%	1188	100,00%
Общо	1538		1639		1188	

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на дружеството са както следва:

	31.12.2015 BGN '000	Относителен дял	31.12.2014 BGN '000	Относителен дял	31.12.2013 BGN '000	Относителен дял
Клиент 1	749	46,81%	524	28,00%	455	38,00%
Клиент 2	263	16,44%	422	23,00%	309	26,01%
Клиент 3	161	10,06%	122	7,00%	136	11,00%

Приходи от Топ 3 клиенти

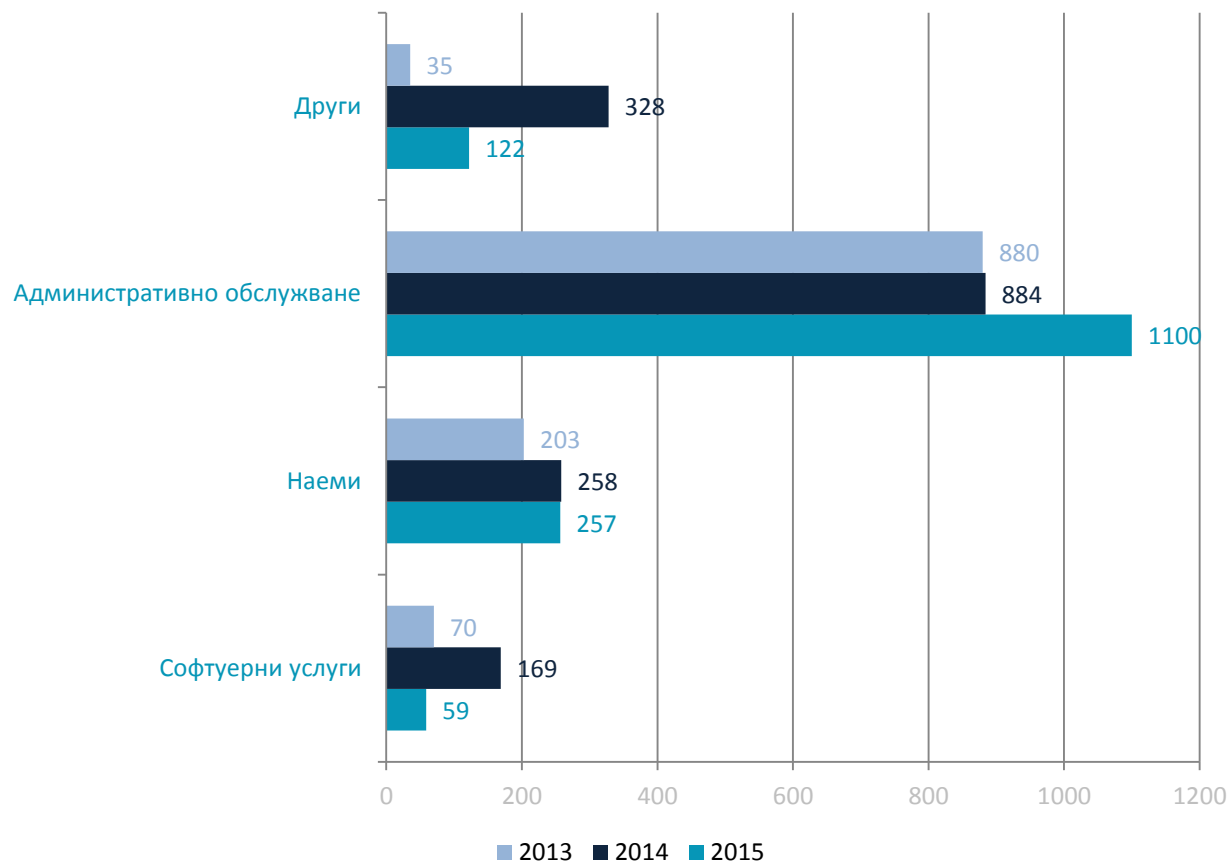

Приходите от продажби на услуги включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Софтуерни услуги	59	169	70
Наеми	257	258	203
Административно обслужване	1100	884	880
Други	122	328	35
Общо	1538	1639	1188

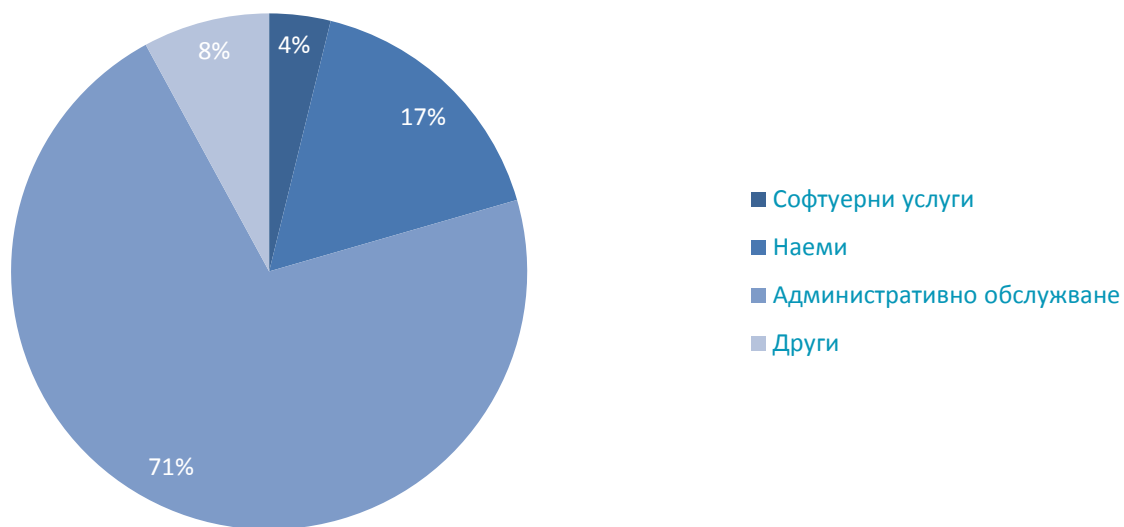

Приходи от услуги

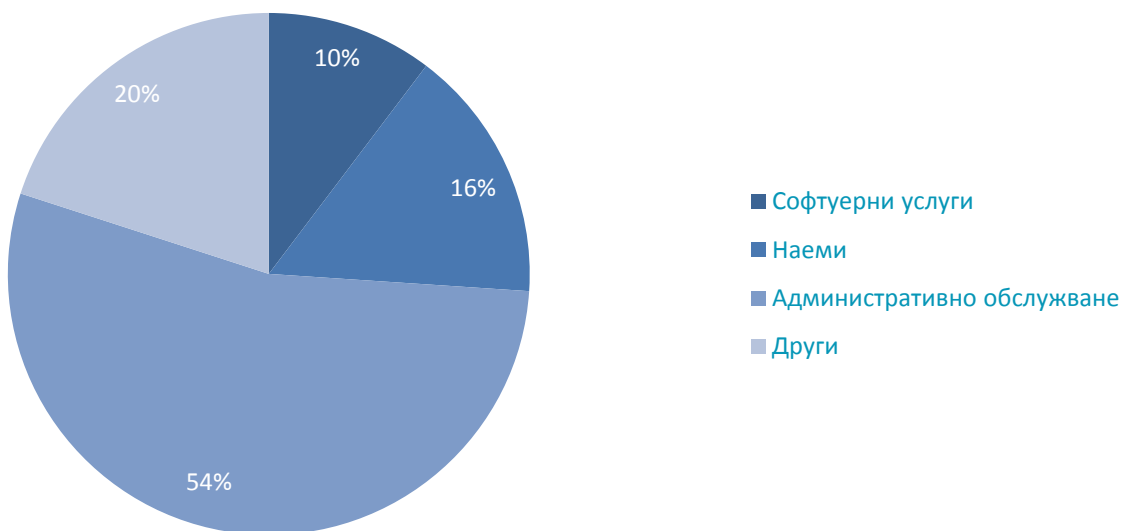

Структура на приходите от услуги към 31.12.2015 г.

Структура на приходите от услуги към 31.12.2014 г.

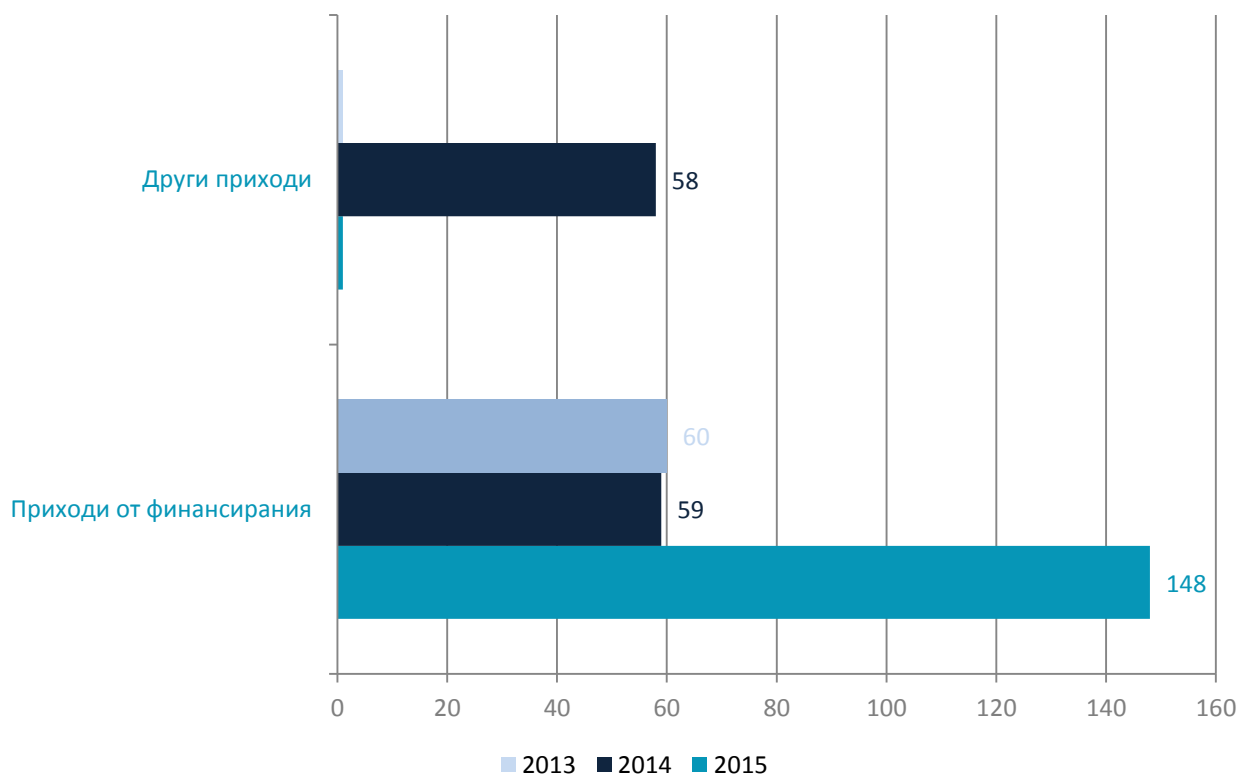

4/ ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Други доходи и загуби от дейността на дружеството включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Приходи от финансираня	148	59	60
Други приходи	1	58	1
Общо	149	117	61

Други доходи от дейността

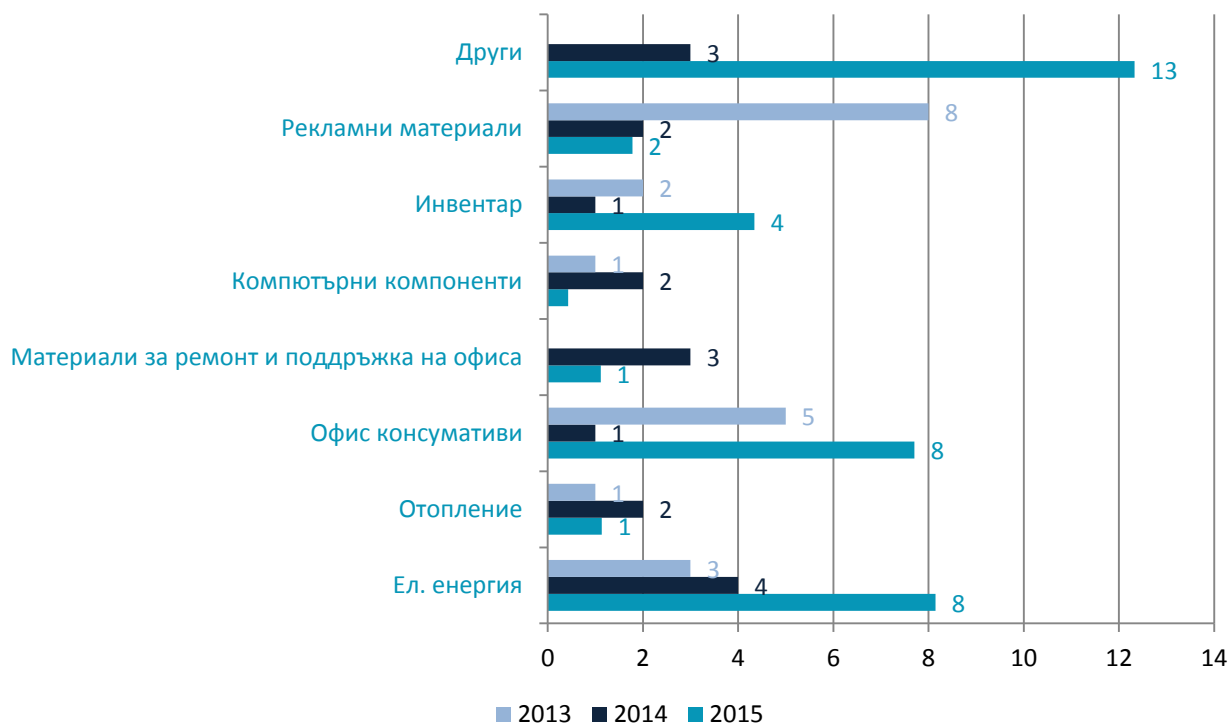

5/ РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

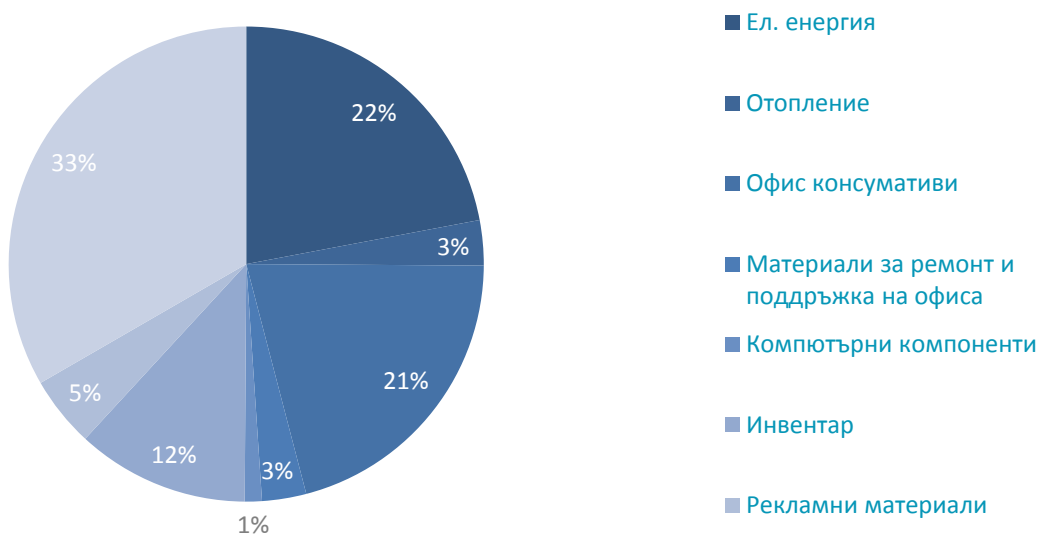
Разходите за материали включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Ел. енергия	8	4	3
Отопление	1	2	1
Офис консумативи	8	1	5
Материали за ремонт и поддръжка на офиса	1	3	0
Компютърни компоненти	0	2	1
Инвентар	4	1	2
Рекламни материали	2	2	8
Други	13	3	0
Общо	38	18	20

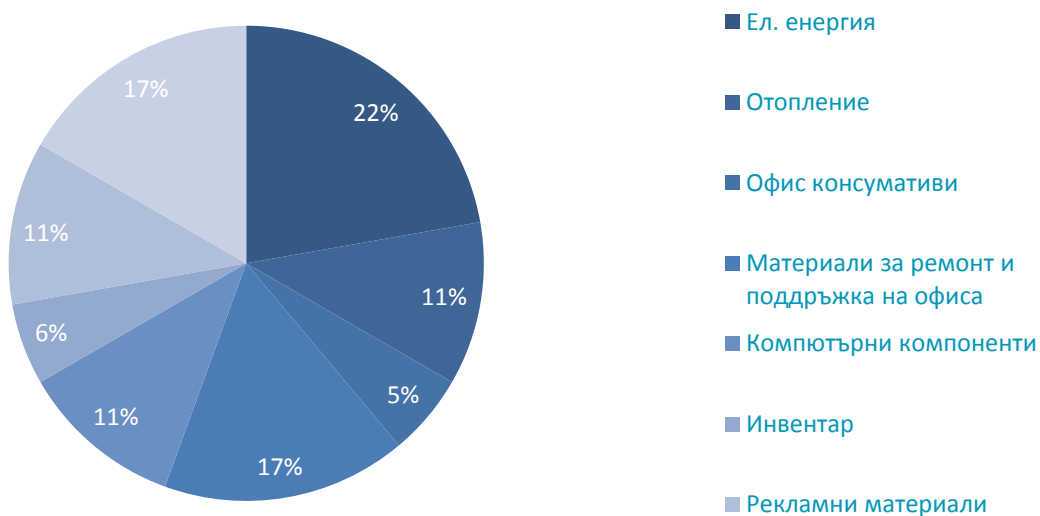
Разходи за материали

Структура на разходите за материали към 31.12.2015 г.

Структура на разходите за материали към 31.12.2014 г.

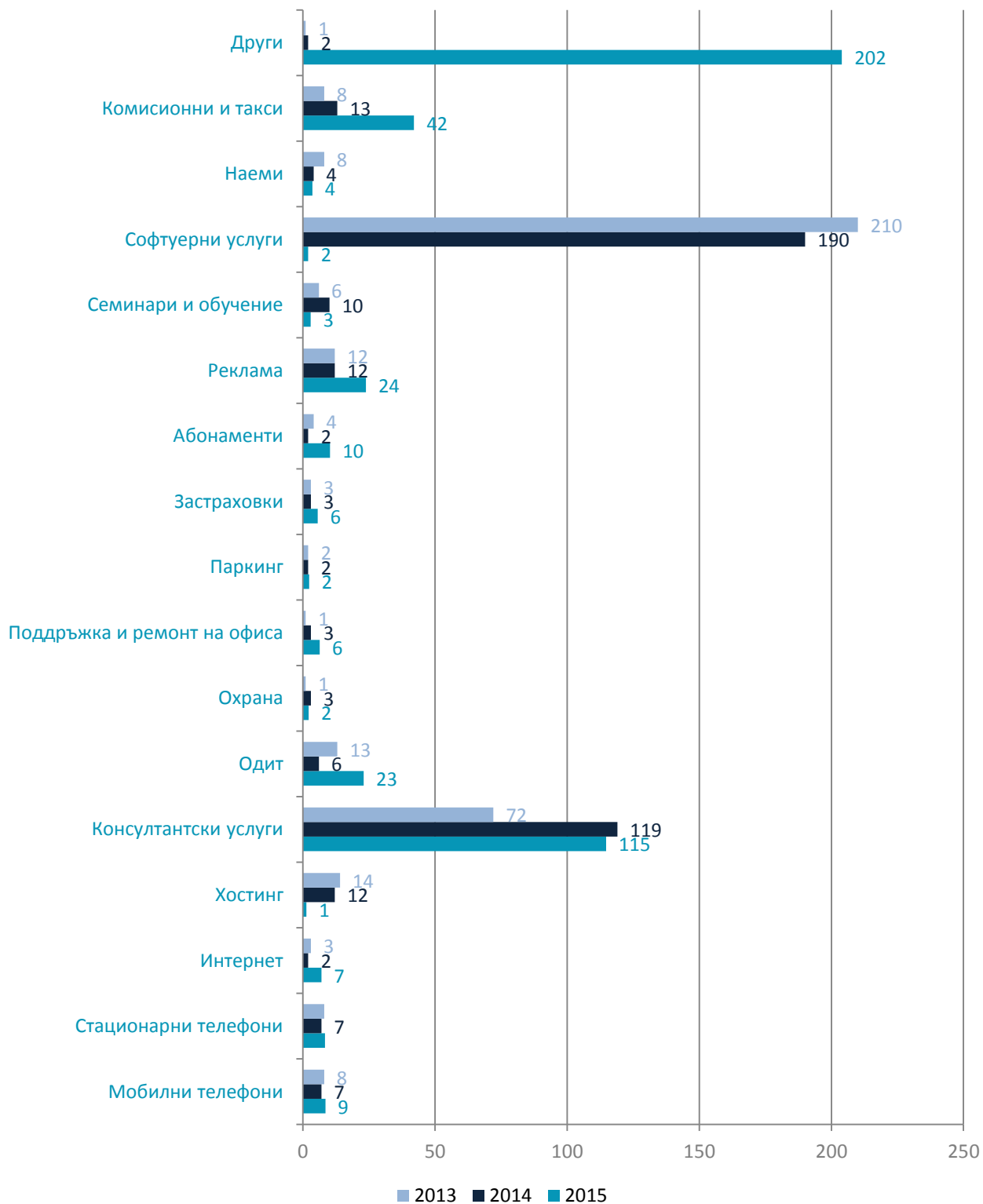
6/ РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

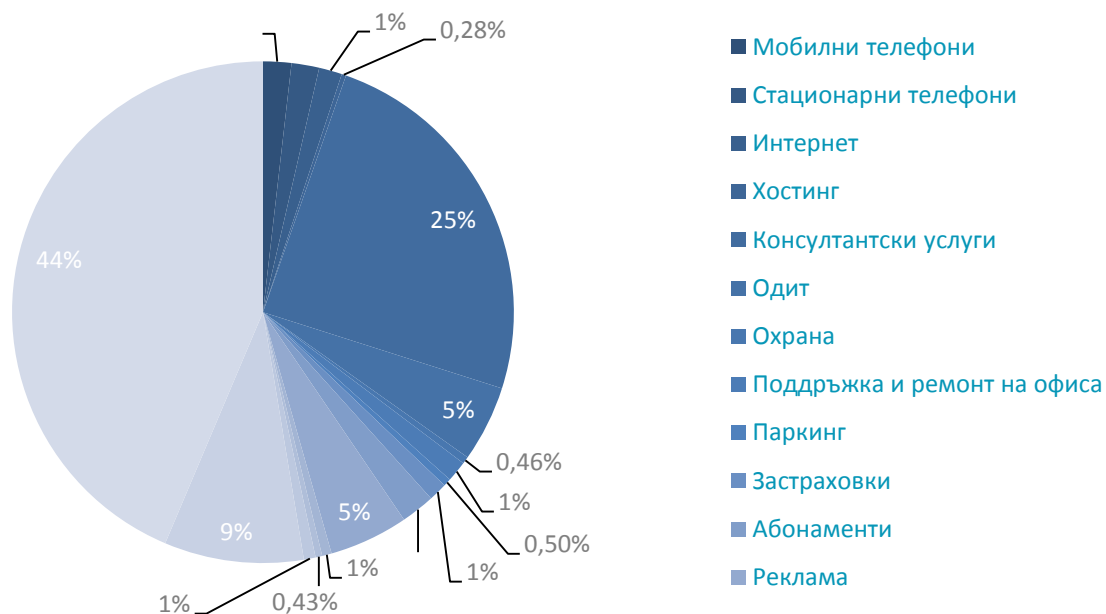
	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Мобилни телефони	9	7	8
Стационарни телефони	8	7	8
Интернет	7	2	3
Хостинг	1	12	14
Консултантски услуги	115	119	72
Одит	23	6	13
Охрана	2	3	1
Поддръжка и ремонт на офиса	6	3	1
Паркинг	2	2	2
Застраховки	6	3	3
Абонаменти	10	2	4
Реклама	24	12	12
Семинари и обучение	3	10	6
Софтуерни услуги	2	190	210
Наеми	4	4	8
Комисионни и такси	42	13	8
Други	202	2	1
Общо	464	397	374

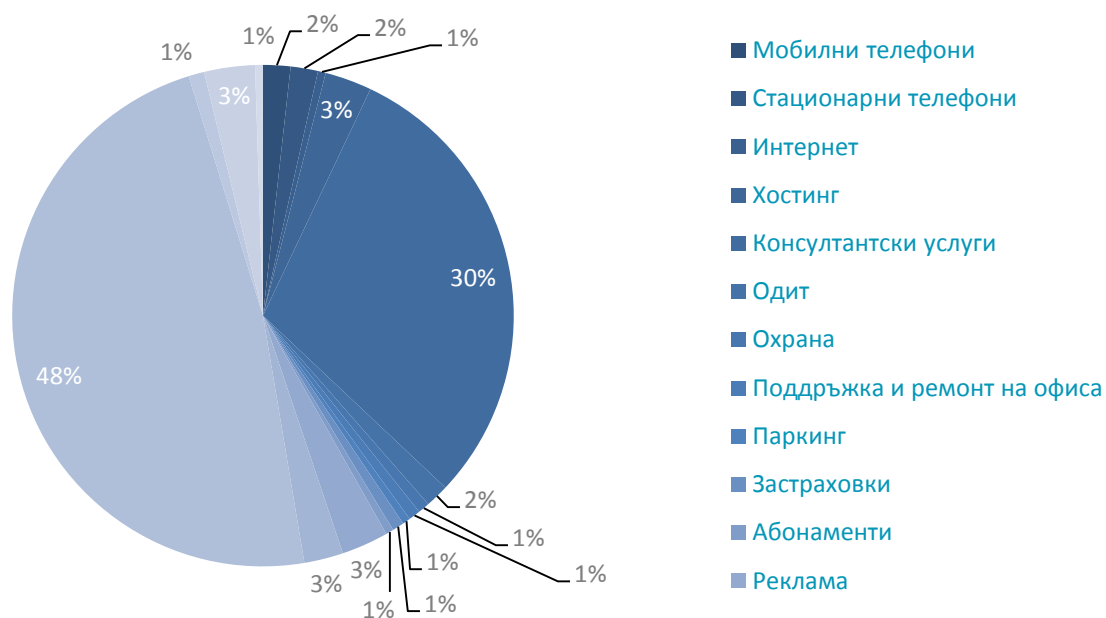
Разходи за външни услуги

Структура на разходите за външни услуги към 31.12.2015 г.

Структура на разходите за външни услуги към 31.12.2014 г.

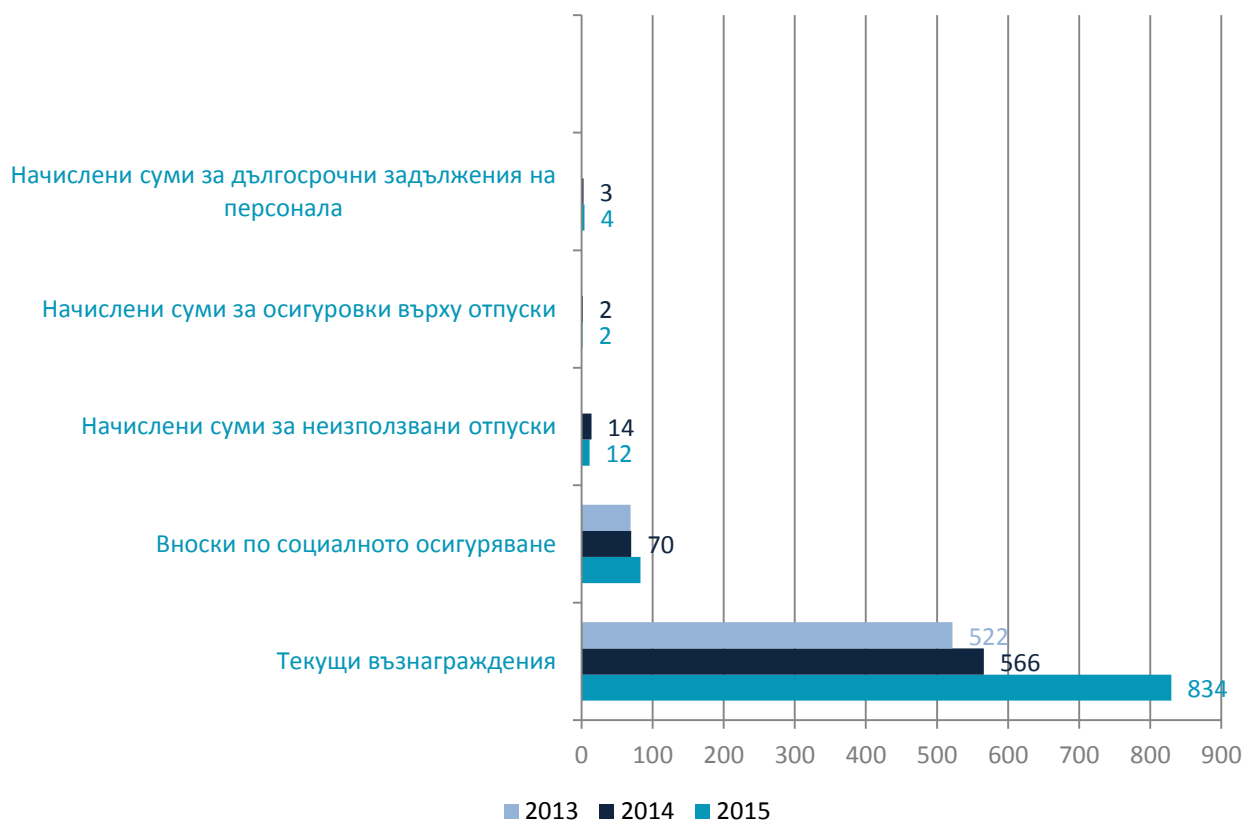

7/ РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Текущи възнаграждения	834	566	522
Вноски по социалното осигуряване	83	70	69
Начислени суми за неизползвани отпуски	12	14	0
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	2	2	0
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	4	3	0
Общо	935	655	591

Разходи за персонала

Начислените суми за дългосрочни задължения на персонала включват:

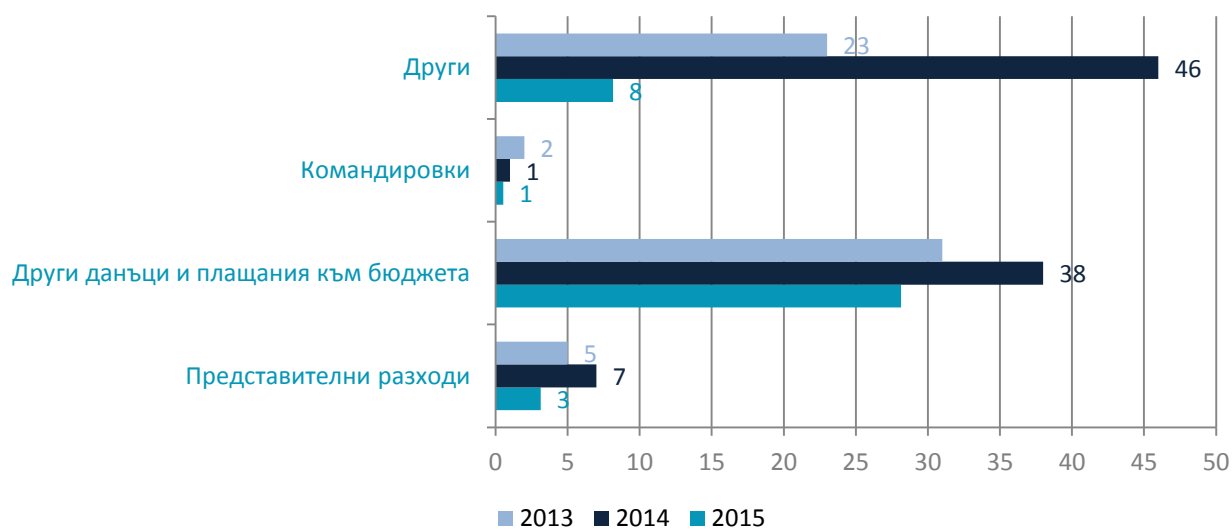
	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Нетна актюерска (печалба)/загуба, призната през периода	-4	-3	-2
Общо	-4	-3	-2

8/ ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Представителни разходи	3	7	5
Други данъци и плащания към бюджета	28	38	31
Командировки	1	1	2
Други	8	46	23
Общо	40	92	61

Други разходи

9/ КАПИТАЛИЗИРАНИ СОБСТВЕНИ РАЗХОДИ

	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2013 BGN '000
Капитализирани собствени разходи	113	166	135

10/ РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИЯ

	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2013 BGN '000
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	258	168	127

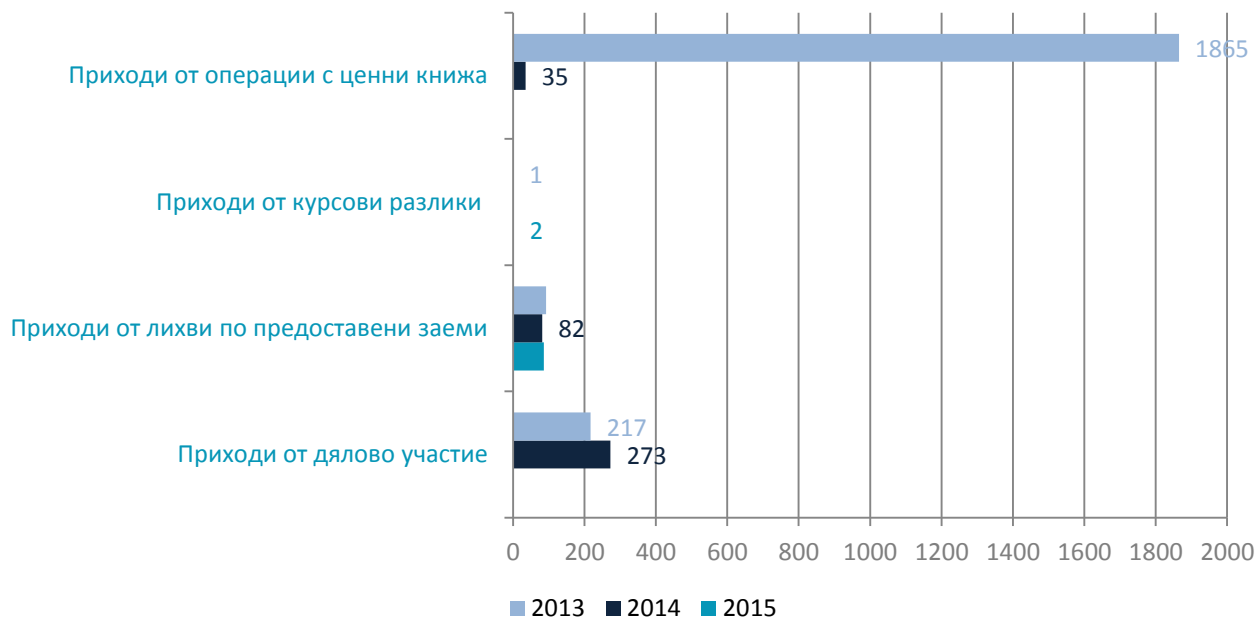
11/ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Приходи от дялово участие	0	273	217
Приходи от лихви по предоставени заеми	88	82	92
Приходи от курсови разлики	2	0	1
Приходи от операции с ценни книжа	0	35	1865
Общо	90	390	2175

Финансови приходи

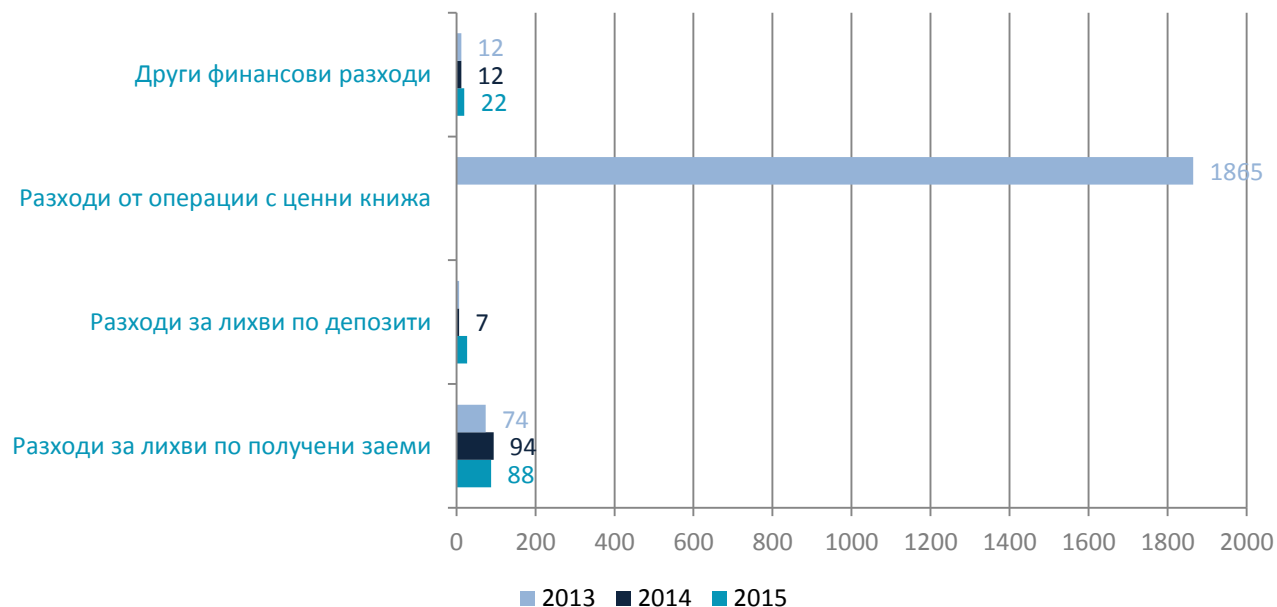
12/ ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Разходи за лихви по получени заеми	88	94	74
Разходи за лихви по депозити	27	7	7
Разходи от операции с ценни книжа	0	0	1865
Други финансови разходи	22	12	12
Общо	137	113	1958

Финансови разходи

13/ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2013 BGN '000
Друг всеобхватен доход	4	9	-1

14/ ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

31.12.2015	Земи и сгради, машини, съоръжения и оборудване	Други	В процес на придобиване	Общо
Отчетна стойност				
Салдо на 1 януари	175	5		180
Придобити	591			591
Салдо на 31 декември	766	5		771
Натрупана амортизация				
Салдо на 1 януари	18			18
Начислена амортизация за годината	96	1		97
Салдо на 31 декември	114	1		115
Балансова стойност на 31 декември				
	652	4		656
Балансова стойност на 1 януари				
	156	5		161
31.12.2014	Земи и сгради, машини, съоръжения и оборудване	Други	В процес на придобиване	Общо
Отчетна стойност				
Салдо на 1 януари	143			143
Придобити	30	5		35
Салдо на 31 декември	173	5		178
Натрупана амортизация				
Салдо на 1 януари	7			7
Начислена амортизация за годината	10			10
Салдо на 31 декември	17			17
Балансова стойност на 31 декември				
	156	5		161
Балансова стойност на 1 януари				
	138	1		139

31.12.2013	Земи и сгради, машини, съоръжения и оборудване	Други	В процес на придобиване	Общо
Отчетна стойност				
Салдо на 1 януари	8	3		11
Придобити	136			136
Салдо на 31 декември	144	3		147
Натрупана амортизация				
Салдо на 1 януари	2	2		4
Начислена амортизация за годината	4			
Салдо на 31 декември	6	2		8
Балансова стойност на 31 декември	138	1		139
Балансова стойност на 1 януари	6	1		7

15/ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

31.12.2015	Права върху софтуерни модули	Програмни продукти	Продукти от развойна дейност	В процес на придобиване	Общо
Отчетна стойност					
Салдо на 1 януари	237	0		0	237
Придобити	78	57		113	248
Салдо на 31 декември	315	57		113	485
Натрупана амортизация					
Салдо на 1 януари	51	0			51
Начислена амортизация за годината	36	3			39
Салдо на 31 декември	87	3			90
Балансова стойност на 31 декември	228	54	0	113	395
Балансова стойност на 1 януари	189	0	0	0	189

31.12.2014	Права върху софтуерни модули	Продукти от развойна дейност	В процес на придобиване	Общо
Отчетна стойност				
Салдо на 1 януари	222		20375	20597
Придобити			-20375	-20375
Салдо на 31 декември				
Натрупана амортизация				
Салдо на 1 януари	15			15
Начислена амортизация за годината	36			36
Салдо на 31 декември	51			51
Балансова стойност на 31 декември	189			189
Балансова стойност на 1 януари	222			222

31.12.2013	Права върху софтуерни модули	Продукти от развойна дейност	В процес на придобиване	Общо
Отчетна стойност				
Салдо на 1 януари	102			102
Придобити	135		20375	20510
Салдо на 31 декември	237		20375	20612
Натрупана амортизация				
Салдо на 1 януари				
Начислена амортизация за годината	15			
Салдо на 31 декември	15			15
Балансова стойност на 31 декември	222		20375	20597
Балансова стойност на 1 януари	102			102

16/ ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Салдо на 1 януари	6146	5784	5184
Придобити		362	600
Трансфер от имоти, маш. и съоръжения			
Салдо на 31 декември	6146	6146	5784
Натрупана амортизация			
Салдо на 1 януари	676	555	449
Начислена амортизация за годината	123	121	106
Трансфер от амортизация			
Обезценка			
Салдо на 31 декември	799	676	555
Балансова стойност на 31 декември	5347	5470	5229
Балансова стойност на 1 януари	5470	5229	4735

Инвестиционните имоти представляват специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем на дъщерни дружества и трети лица.

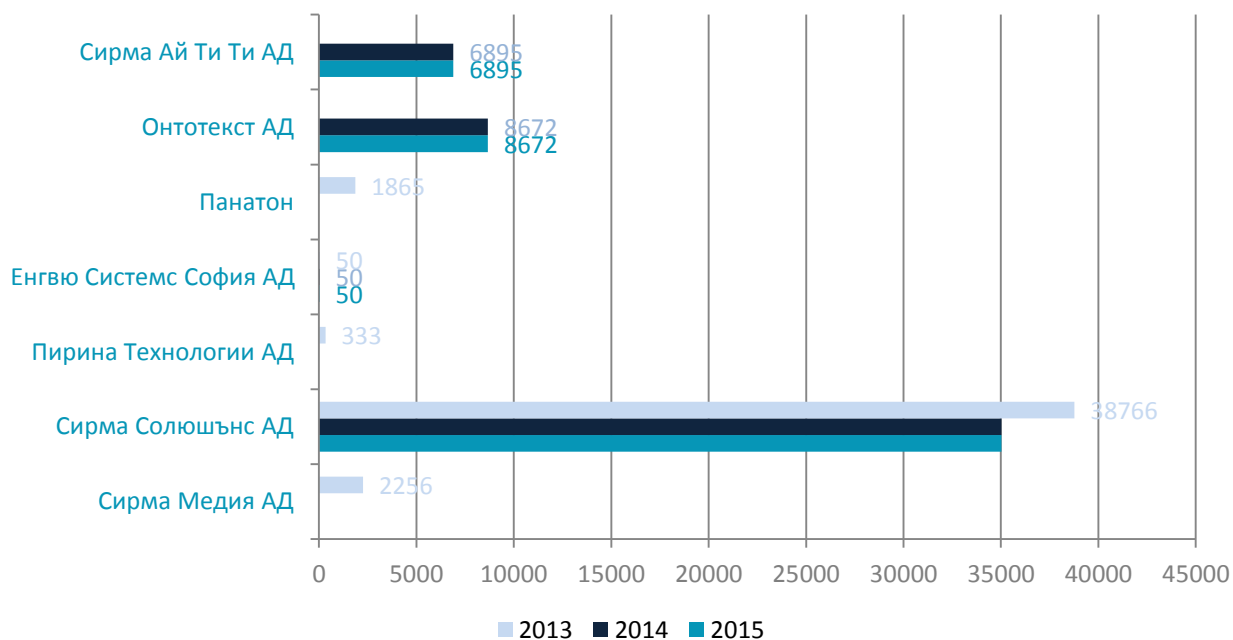

17/ ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ И АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества (дъщерни) е както следва:

	31.12.2015	Относителен	31.12.2014	Относителен	31.12.2013	Относителен
	BGN '000	дял	BGN '000	дял	BGN '000	дял
Сирма Медия АД	0	0,00%	0	0,00%	2256	97,00%
Сирма Солюшънс АД	35028	81,05%	35028	81,05%	38766	82,92%
Пирина Технологии АД	0	0,00%	0	0,00%	333	64,00%
Енгвю Системс София АД	50	72,90%	50	72,90%	50	72,90%
Панатон	0	0,00%	0	0,00%	1865	10,00%
Онтотекст АД	8672	56,21%	8672	56,21%	0	0,00%
Сирма Ай Ти Ти АД	6895	91,72%	6895	100,00%	0	0,00%
Общо	50 644		50 644		43270	

Балансова стойност на инвестициите в дъщерни дружества

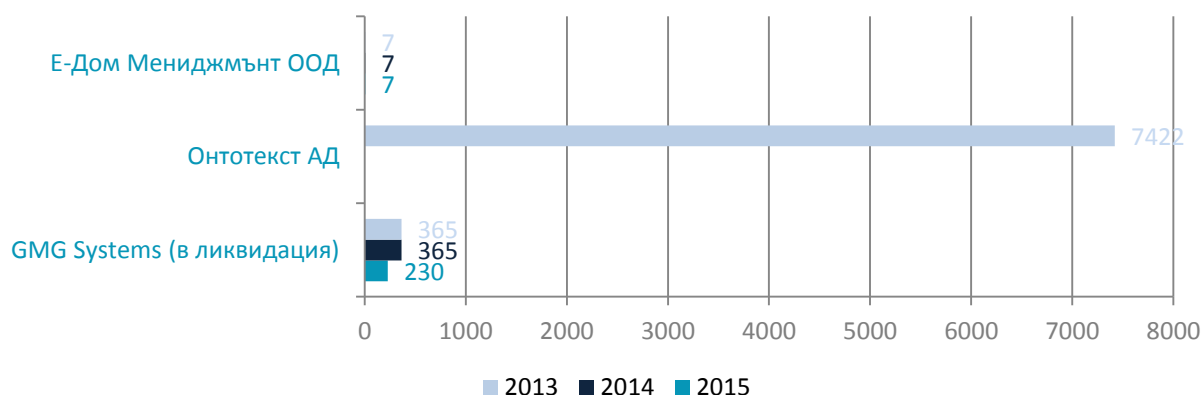

Балансовата стойност на инвестициите по дружества(асоциирани и смесени) е както следва:

	31.12.2015 BGN '000	Относителен дял	31.12.2014 BGN '000	Относителен дял	31.12.2013 BGN '000	Относителен дял
GMG Systems (в ликвидация)	230	21,60%	365	34,20%	365	34,20%
Онтотекст АД	0	0,00%	0	0,00%	7422	48,00%
Е-Дом Мениджмънт ООД	7	35,00%	7	35,00%	7	35,00%

Общо

Балансова стойност на инвестициите в дъщ. дружества

„Сирма Груп Холдинг” АД притежава пряко или косвено контрол върху изброените по-горе дружества.

Основният предмет на дейност на дружествата от Групата е концентриран във ИТ сектора.

Дружеството майка и дъщерните дружества оперират на териториите на РБългария и САЩ.

Акциите на дъщерните дружества не се търгуват на регулиран пазар.

Движението на инвестициите в дъщерни дружества е представено по-долу:

Цена на придобиване	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Салдо на 1 януари	50644	43270	43270
Пряко придобити		15567	1865
Придобити чрез увеличение на капитала			
Продадени частично без загуба на контрол			
Освобождаване от дъщерно дружество		-4454	
Намаляване на капитала на дъщерно дружество		-3739	
Салдо на 31 декември	50644	50644	43270
Балансова стойност на 31 декември	50644	50644	43270
Балансова стойност на 1 януари	50644	43270	43270

18/ ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Няма записи в регистрите.

19/ ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ

Дружеството е предоставило за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 31.12.2015 г. в размер на 6 146 х.лв. (31.12.2014 г.: 6 146 х. лв.).

20/ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Към 31.12.2015 г. активи с балансова стойност 261 х.лв. са придобити по договори за финансов лизинг (31.12.2014 г.: 1 х. лв.).

21/ МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ И ДРУГИ ДАННИ

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Материални запаси	2	2	0

Към 31.12.2015 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на дружеството във връзка с получени заеми както следва:

- Сгради с балансова стойност съответно 600 х.лв;
- Ипотеки – 6 146 х.лв. (31.12.2014 г.: 6 146 х.лв.)

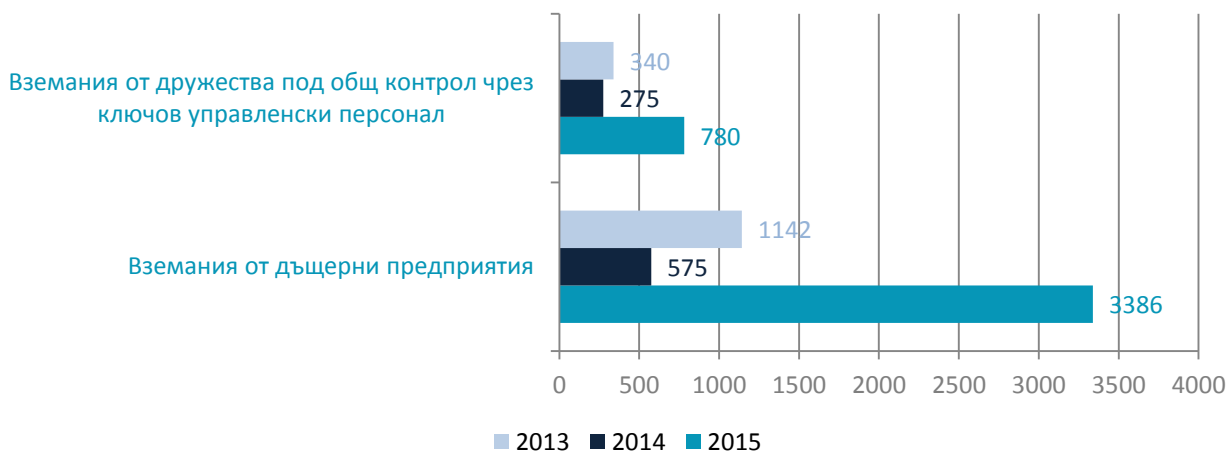

22/ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Вземания от дъщерни предприятия	3386	575	1142
Вземания от дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	780	275	340
Общо	4166	850	1482

Вземания от свързани предприятия

Търговските вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Вземания по продажби на продукцията, стоки, материали и услуги	442	349	353
Общо	442	349	353

Обичайно дружеството договаря с дъщерните си дружества срок на плащане на вземанията по продажби на услуги до 180 дни.

Дружеството е определило кредитен период до 360 дни, за който не начислява обичайно лихви на контрагентите по продажби – свързани лица. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
до 30 дни	123	84	32
от 31 до 90 дни	0	7	13
от 91 до 180 дни	304	10	33
от 181 до 240 дни	15	5	2
Общо	442	106	80

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
от 180 дни до 365	5	3	8
от 1 г. до 2 г.	40	240	265
над 2 г.	200	0	0
Общо	245	243	273

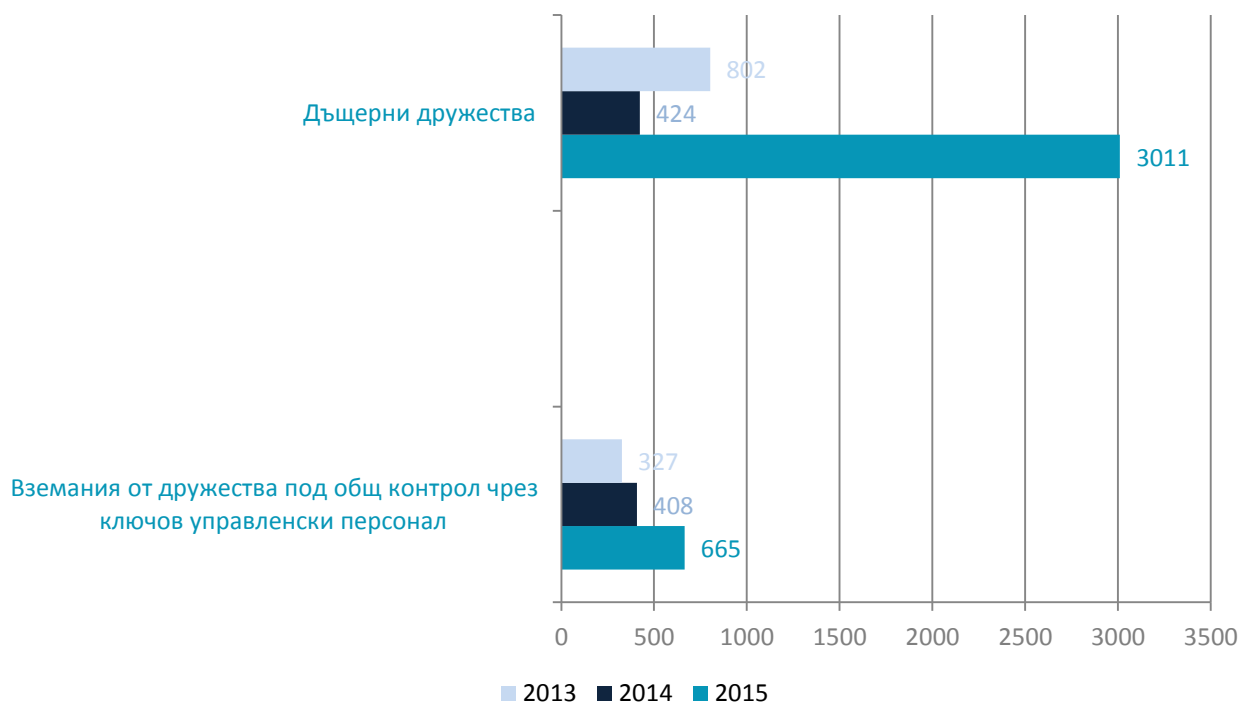
Просрочените необезценени вземания са основно от дъщерни дружества, които са в процес на изпълнение на цели на групата по разширяване на пазарния ѝ дял на територията, на която те функционират. Методите и схемите на събираемост са под текущо наблюдение на ниво „дружество“ и на ниво „група“ и са съобразени с реализацията на пазарните цели на групата.

Предоставените заеми на свързани предприятия по видове свързани дружества са както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Вземания от дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	665	408	327
Дъщерни дружества	3011	424	802
Общо	3676	832	1129

Предоставени заеми на свързани лица

Условията при които са предоставени заемите на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума		Лихвен %	31.12.2015		31.12.2014		31.12.2013	
	BGN '000	Падеж		BGN '000	BGN '000 в т.ч. лихва	BGN '000	BGN '000 в т.ч. лихва	BGN '000	BGN '000 в т.ч. лихва
на дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал/основен акционер									
лева Сирма Ай Ес Джи ООД	58	31.12.2016	6,50%	58		12	1	11	
лева Сирма Медия АД	18	31.12.2016	6,50%	18		6	6	146	9
лева Пирина Технологии АД	587	31.12.2016	6,50%	587		461	43	603	57
лева Флаш Медиа АД	8	31.12.2016	6,50%	8					
на дъщерни дружества									
лева Сирма Слоушънс АД	1805	31.12.2016	6,50%	1805					
лева Сирма Ай Ти Ти АД	1205	31.12.2016	6,50%	1205		316	24	316	24

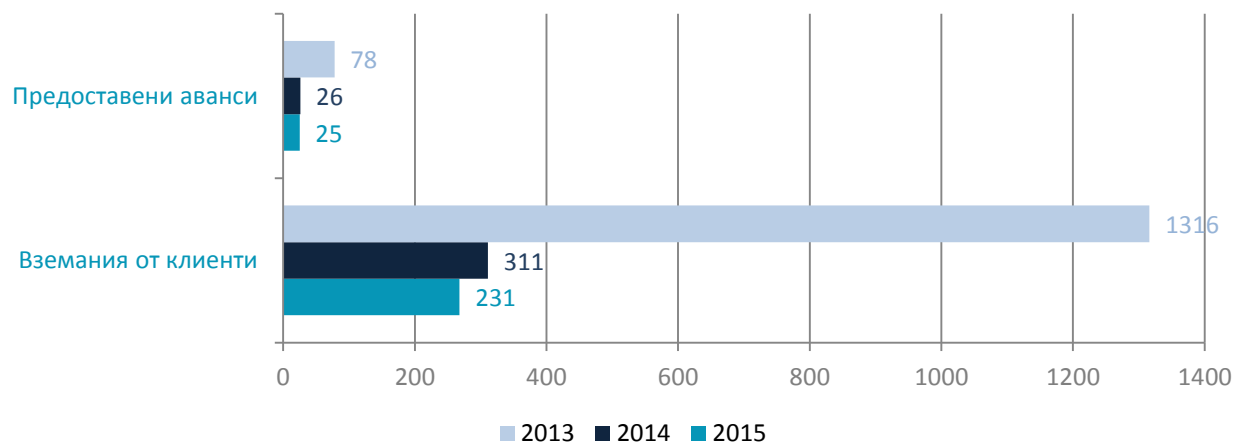

23/ ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Вземания от клиенти	231	311	1316
Предоставени аванси	25	26	78
Общо	256	337	1394

Търговски вземания

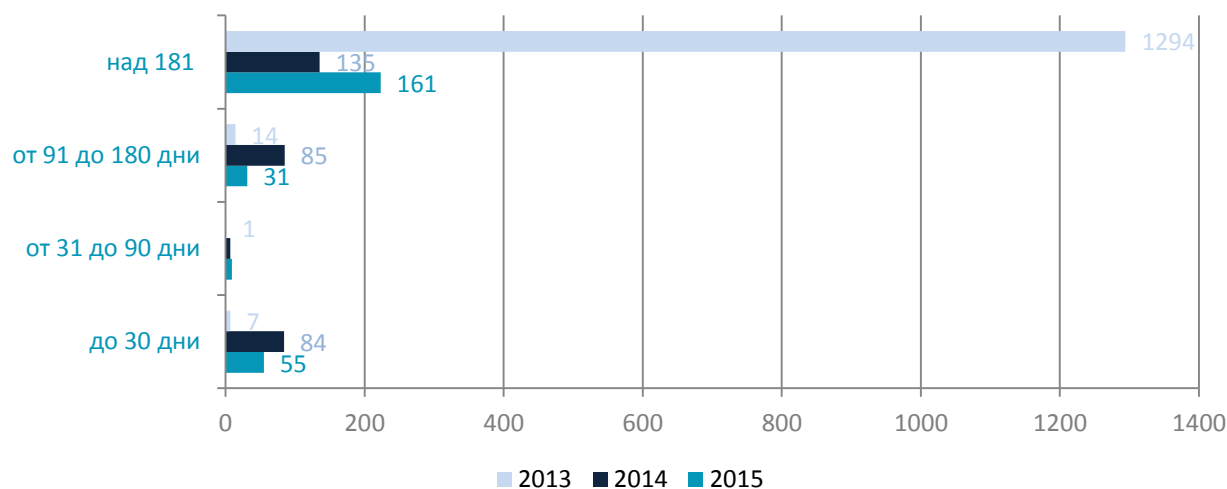

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
до 30 дни	55	84	7
от 31 до 90 дни	9	7	1
от 91 до 180 дни	31	85	14
над 181	161	135	1294
Общо	256	311	1316

Възрастовата структура на непадежиралите търговски вземания

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
от 181 дни до 365	38	43	16
над 1 година	160	92	1278
Общо	195	135	1294

Предоставените аванси на доставчици към 31 декември са за покупка на:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Услуги	25	26	78
Общо	25	26	78

Предоставените аванси са текущи.

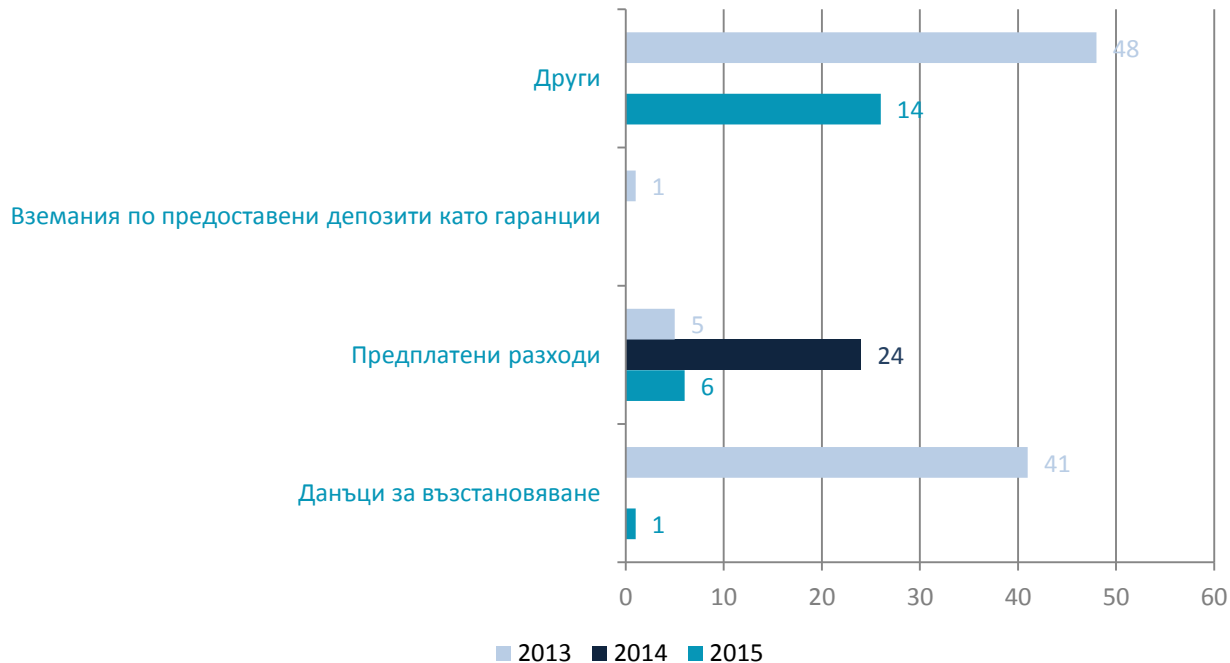

24/ ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Данъци за възстановяване	1	0	41
Предплатени разходи	6	24	5
Вземания по предоставени депозити като гаранции	0	0	1
Други	14	0	48
Общо	21	24	95

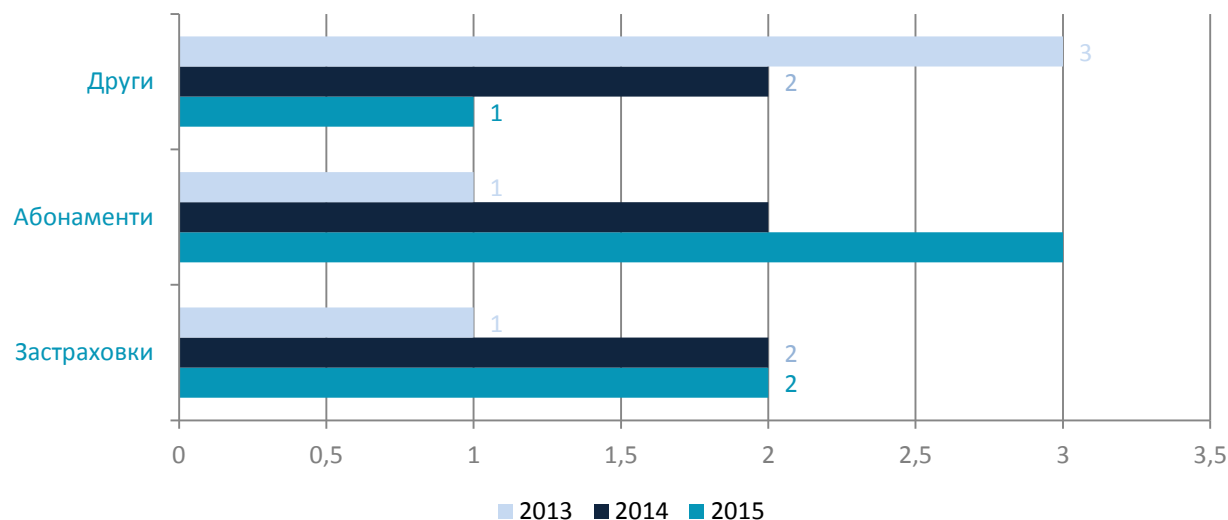
Други вземания и предплатени разходи

Предплатените разходи включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Застраховки	2	2	1
Абонаменти	3	2	1
Други	1	20	3
Общо	6	24	5

Предплатени разходи

Данъците за възстановяване включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
ДДС	0	0	41
ДОД	1	0	0
Корпоративен данък	0	0	0
Общо	1	0	41

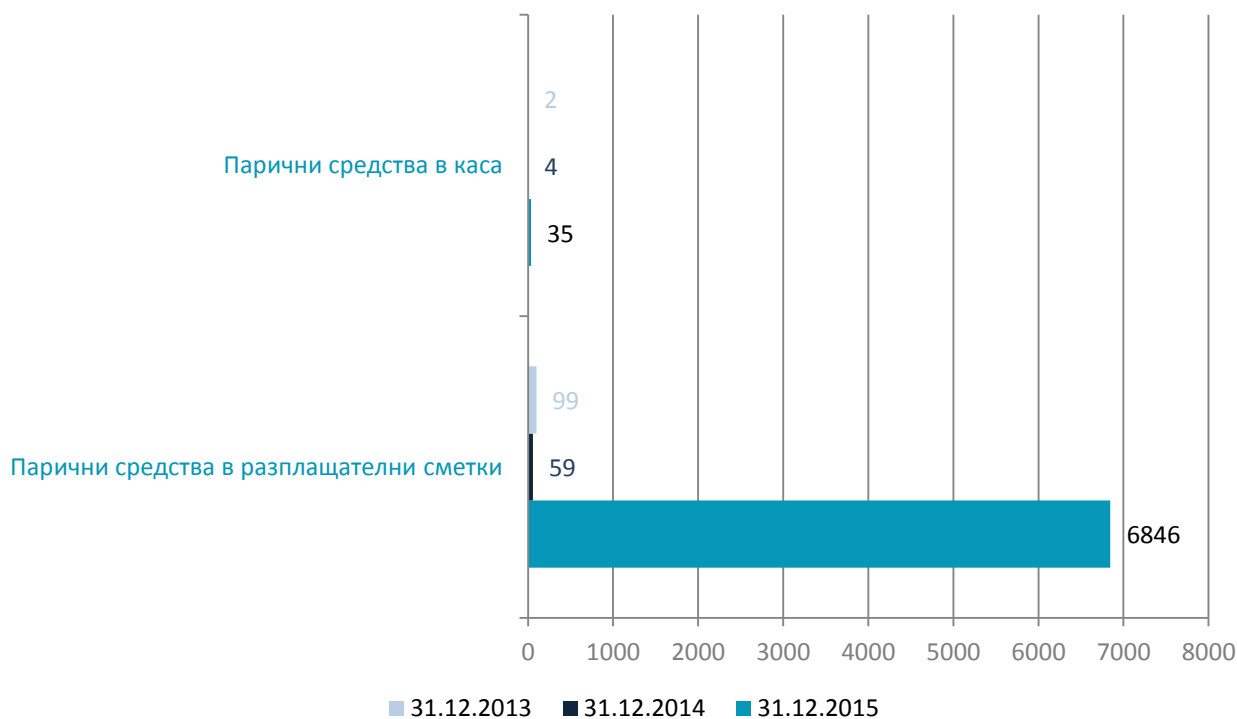

25/ ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Парични средства в разплащателни сметки	6846	59	99
Парични средства в каса	35	4	2
Общо	6881	63	101

Парични средства

Паричните средства в каса са в лева.

26/ СОБСТВЕН КАПИТАЛ

ОСНОВЕН АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

Към 31.12.2015 г. регистрираният акционерен капитал на “СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ” АД възлиза на 59 361 х.лв., разпределени в 59 360 518 броя безналични поименни акции с номинална стойност 1 лв.

Акциите са обикновени, налични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял.

Издадени и напълно платени обикновени	Брой акции	Основен капитал, нетно от обратно изкупени акции BGN '000
Салдо на 1 януари 2013 година	73 340 818	73 341
Салдо на 31 декември 2013 година	73 340 818	73 341
Салдо на 1 януари 2014 година	73 340 818	73 341
Салдо на 31 декември 2014 година	49 837 156	49 837
Салдо на 1 януари 2015 година	49 837 156	49 837
Салдо на 31 декември 2015 година	59 360 518	59 361

Резервите на дружеството са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Салдо на 1 януари	3711	3671	3669
Законови резерви	1958	40	2
Общо	5669	3711	3671

Движението на **законовите резерви** е както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Салдо на 1 януари	92	52	50
Разпределение на печалбата	53	40	2
Салдо на 31 декември	145	92	52

Движението на **преоценъчния резерв** на имоти, машини и оборудване е както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Салдо на 1 януари	3619	3619	3619
Намаление на капитала	1905		
Салдо на 31 декември	5524	3619	3619

Движението на **неразпределената печалба** е както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Салдо на 1 януари	697	421	424
Промени в счетоводната политика			
Салдо на 31 декември	1217	728	424
Разпределение на печалбата за резерви	-53	-40	-3
Текущ резултат за годината	18	520	407
Други	4	9	
Салдо на 31 декември	1168	697	421

Корекция на грешки от минали периоди по МСС 8

Установени са незначителни неточности при отразяването на актюерските печалби и загуби за 2013-та и 2014-та години – отнесени са към неразпределената печалба съгласно МСС 19, без да се влияе на данъчният резултат за дадения период. Съгласно МСС 8, отчетите за предходните периоди се представят заедно с коригираните.

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Средно претеглен брой акции	50860	49837	73341
Нетна печалба за годината (BGN '000)	18	520	407
Основен доход на акция (BGN)	0,0004	0,0106	0,0055

27/ ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	Договорена сума		Лихвен %	31.12.2015		31.12.2014		31.12.2013	
	ВGN '000	Падеж		ВGN '000	ВGN '000 в т.ч. лихва	ВGN '000	ВGN '000 в т.ч. лихва	ВGN '000	ВGN '000 в т.ч. лихва
Уникредит Булбанк АД 300 хил.евро	587	8.12.2023	БЛП 4.45%; ЛИ 3М EURIBOR	391		440		587	
Алианц Банк България АД 123 хил.евро	241	25.11.2023	6М LIBOR, надбавка 4.75%	192		216			

28/ АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

Предприятие	Временна разлика към 31.12.2015 (в хил. лв.)	Данъчна разлика към 31.12.2015	Временна разлика към 31.12.2014 (в хил. лв.)	Данъчна разлика към 31.12.2014	Временна разлика към 31.12.2013 (в хил. лв.)	Данъчна разлика към 31.12.2013
Имоти, машини и оборудване	590	59	650	65	520	52
Неизплатени суми на физически лица	180	18	90	9		
Общо пасиви по отсрочени данъци	770	77	740	74	520	52
Задължения към персонала	50	5	50	5	90	9
Загуба	229	23	176	18	180	18
Инвестиции						
Общо активи по отсрочени данъци	279	27	226	23	270	27
Нетни пасиви по отсрочени данъци върху печалбата	491	49	514	51	250	25

29/ ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Няма инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба.

30/ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ И КРАТКОСРОЧНИ ЗАЕМИ

Задължения по финансов лизинг

Включените в отчета за финансовото състояние към 31 декември задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на дълготрайни активи. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2013 BGN '000
До една година	39	277	1
Над една година	206	277	

Минималните лизингови плащания по финансовия лизинг са дължими както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2013 BGN '000
До една година	39	38	1
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	206	277	1

Краткосрочни банкови заем

Вид валута	Договорена сума BGN '000	Падеж	Лихвен %	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Евро	350	25.10.2015	6M LIBOR; надбавка 5.5	0	679	488
Лева	1200	21.7.2016	3M SOFIBOR; надбавка 3,95	150		

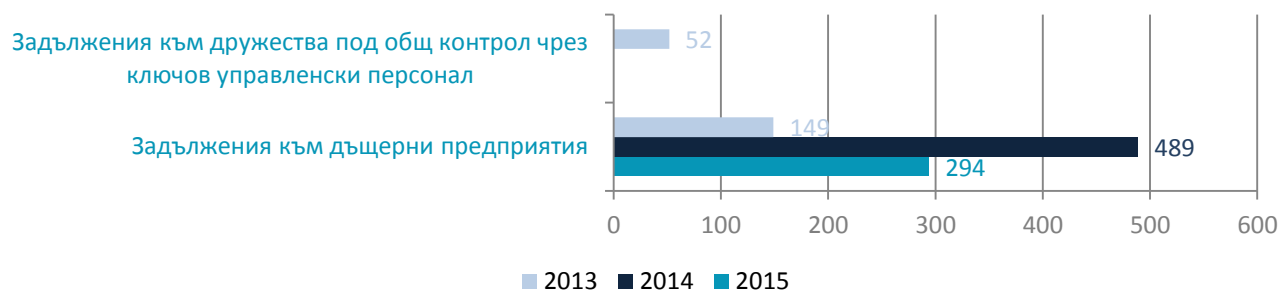
31/ ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дългосрочните задълженията към свързани предприятия включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Задължения към дъщерни предприятия	294	489	149
Задължения към дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	0	0	52
Общо	294	489	201

Дългосрочни задължение към свързани предприятия

32/ ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

В счетоводните регистри за отчетния период няма други дългосрочни задължения.

33/ ЗАДЪЛЖЕНИЯТА КЪМ ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дългосрочни задължения към търговски и други предприятия

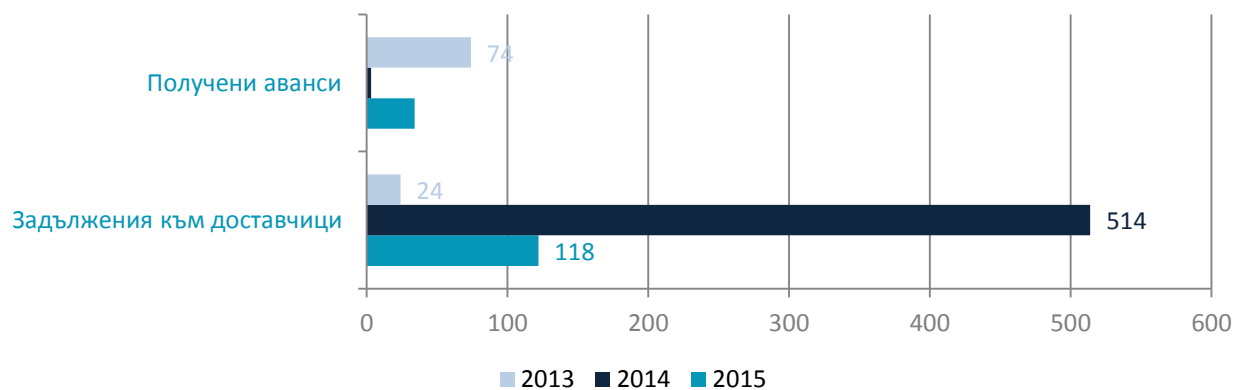
	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Задължения към търговски и други предприятия	8	0	51
Общо	8	0	51

Краткосрочни задължения към търговски и други предприятия

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Задължения към доставчици	118	514	24
Получени аванси	34	3	74
Общо	152	517	98

Краткосрочни задължения към търговски и други предприятия

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е 180 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения.

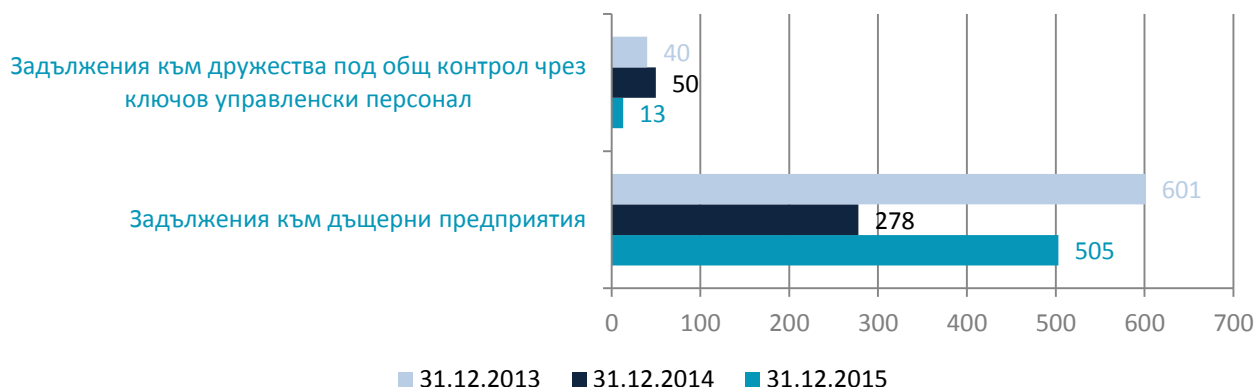

34/ КРАТКОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Задължения към дъщерни предприятия	505	278	601
Задължения към дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	13	50	40
Общо	516	328	641

Краткосрочни задължения към дъщерни предприятия

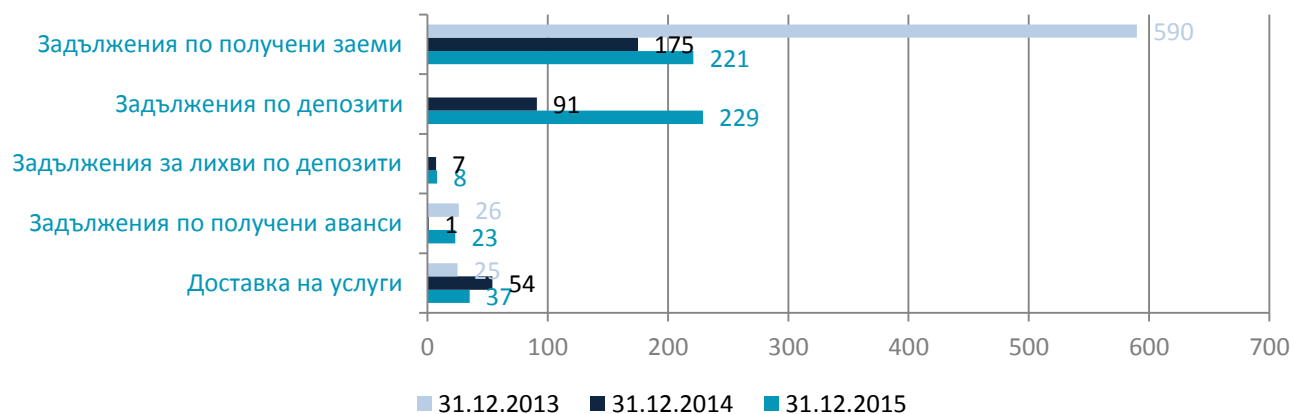

Задълженията към свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Доставка на услуги	37	54	25
Задължения по получени аванси	23	1	26
Задължения за лихви по депозити	8	7	0
Задължения по депозити	229	91	0
Задължения по получени заеми	221	175	590
Общо	518	328	641

Задълженията към свързани предприятия по видове

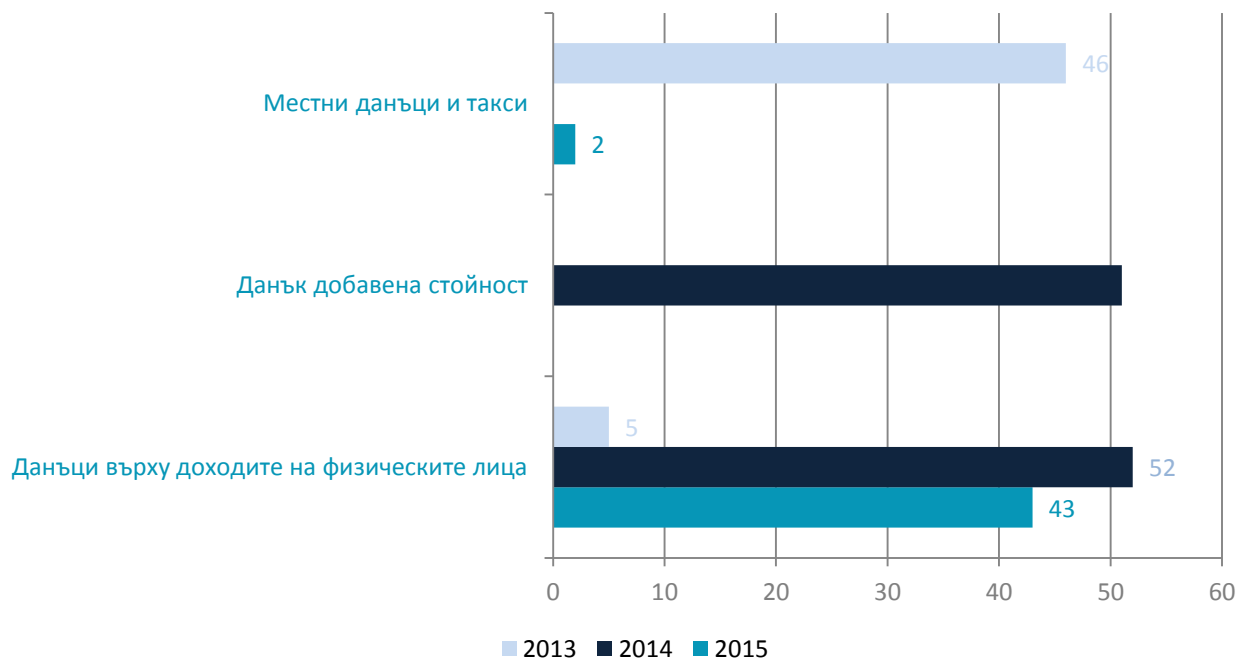
35/ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Данъчните задължения включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Данъци върху доходите на физическите лица	43	52	5
Данък добавена стойност		51	
Местни данъци и такси	2		46
Общо	45	103	51

Данъчни задължения

36/ ПЕНСИОННИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към края на отчетния период при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на 6 брутни заплати към момента на пенсиониране.

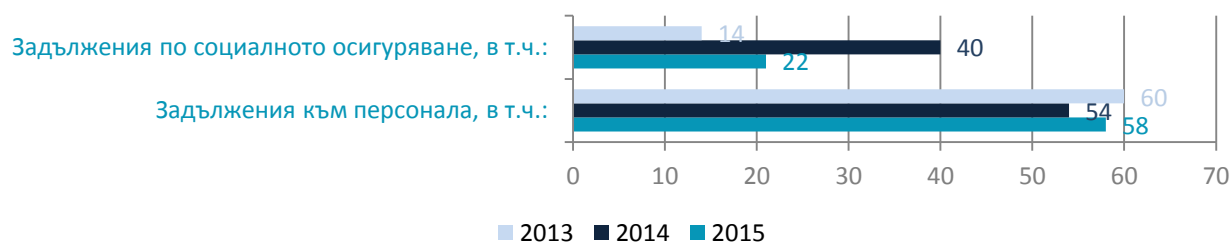

Задълженията към персонала и социалното осигуряване са както следва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	58	54	60
текущи задължения	9	16	36
начисления за неползвани компенсироеми отпуски	49	38	24
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	22	40	14
текущи задължения	14	34	10
начисления за неползвани компенсироеми отпуски	8	6	4

Задължения към персонала и социално осигуряване

37/ ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Други задължения	13	147	12
Общо	13	147	12

38/ УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ, ФИНАНСИРАНИЯ

Няма заведени съдебни производства срещу дружеството.

Поръчителства и предоставени гаранции

Дружеството е съдлъжник по получени банкови кредити и лизингови договори и гарант пред банки на следните дружества:

	Падеж	Вид валута	Размер	Състояние на дълга
Сирма Ай Ес Джи ООД - овърдрафт Булбанк	30.5.2016	BGN	120000	редовен
Сирма Ай Ти Ти ЕАД - овърдрафт Булбанк	30.5.2016	BGN	250000	редовен
Сирма Солюшънс АД - овърдрафт Булбанк	30.5.2016	EUR	810000	редовен
Сирма Солюшънс АД - овърдрафт Булбанк	30.5.2016	EUR	700000	редовен
Сирма Ай Ти Ти ЕАД - овърдрафт Булбанк	30.5.2016	EUR	300000	редовен
Ототекст АД	30.5.2016	EUR	460000	редовен

Финансирания

Към 31.12.2015 г. финансиранията на „Сирма Груп Холдинг“ АД са в размер на 244 хил.лв. (31.12.2014 г.: няма).

39/ УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества.

Останалата част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро.

За контролиране на валутния риск в дружеството има въведена система на планиране на доставките от внос, за продажбите във чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно

наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания.

Ценови риск

Дружеството е изложено, от една страна, на ценови риск от два фактора:

- А) повишаване на цените на пазара на труда;
- Б) конкуренция от по-малки фирми – колективи;
- В) конкуренция от азиатския сегмент

За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на разходите, валидиране на алтернативни доставчици и подизпълнители. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на клиентите.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансово състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Дружеството работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия. Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор, финансовия и търговския директори. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара, състояние и възможности на съответния контрагент, и респ. пазарните цели потребностите на дружеството.

Дружеството има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството се съобразява с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Дружеството генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. Съществено влияние върху ликвидността на дружеството може да окаже изменението на курса на долара във връзка с доларовите позиции на американския пазар и динамиката на пазара, ако се отклони от прогнозните очаквания. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност,

могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружеството. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и

предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на отчета за финансово състояние.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в отчета за финансовото състояние по пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции в ценни книжа) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Инвестициите в дъщерни и, по изключение, част от инвестициите в други дружества с малцинствено участие, които са представени по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно пазарен опит, стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, което е допълнително усложнено на настоящия етап от настъпващата финансова криза в страната.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

40/ СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица	Вид на свързаност	Период на свързаност
Сирма Солюшънс АД	дъщерно предприятие	25.4.2008 до сега
Онтотекст АД	дъщерно предприятие	31.3.2014 до сега
Онтотекст САЩ	дружество под общ контрол с ключов управленски персонал	31.3.2014 до сега
Енгвю Системс София АД	дъщерно предприятие	4.11.2009 до сега
Сирма Ай Ти Ти ЕАД	дъщерно предприятие	25.4.2008 до сега
Датикум АД	дружество под общ контрол с ключов управленски персонал	19.1.2009 до сега
Сирма Бизнес Консултинг АД	дружество под общ контрол с ключов управленски персонал	25.4.2008 до сега
Сирма Ай Ес Джи ООД	дружество под общ контрол с ключов управленски персонал	30.5.2011 до сега
Сирма САЩ	дружество под общ контрол с ключов управленски персонал	25.11.2009 до сега
Панатон Софт. Инк. САЩ	дружество под общ контрол с ключов управленски персонал	1.1.2013 до 15.01.2015
Пирина Технологии АД	дъщерно предприятие	01.09.2008 до 31.07.2014
Пирина Технологии АД	други свързани лица	31.07.2014 до сега
Сирма Медия АД	дъщерно предприятие	01.01.2009 до 31.07.2014
Сирма Медия АД	други свързани лица	31.07.2014 до сега

Доставки от свързани лица	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Доставки на материални запаси от:			
Дъщерни дружества	0	281	5
Доставки на услуги от:			
Дъщерни дружества	73		
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	17	46	42
Доставка на дълготрайни материални активи от:			
Дъщерни дружества	5	16	120
Доставки за придобиване на дълготрайни активи:			
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал			
Лихви по получени заеми от:			
Дъщерни дружества	30	28	28
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	4	1	1
Дружества под общ индиректен контрол			
Дружества основни акционери			
Лихви по получени депозити от:			
Дъщерни дружества	20	4	4
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	2	2	2
Общо	151	202	194

Продажби на свързани лица	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
Продажби на услуги за:			
Дъщерни дружества	1133	752	624
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	234	559	235
Лихви по предоставени заеми на:			
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	30	26	26
Дъщерни дружества	58	49	66
Приходи от ликвидационни дялове в:			
Дъщерни дружества			169
Общо	1455	1120	867

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

41/ СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма настъпили значими събития след края на отчетния период.

Гр.София
29.02.2016 г.

Изпълнителен Директор:

Цветан Алексиев

